

Skýrsla um gjaldþol og fjárhagslega stöðu (SFCR)

2017

Vátryggingafélag Íslands hf.
Ármúla 3
108 Reykjavík
Kt. 690689-2009

Efnisyfirlit

SAMANTEKT	3
A. REKSTUR OG AFKOMA	4
A.1 REKSTUR	4
A.2 AFKOMA AF VÁTRYGGINGASTARFSEMI	5
A.3 AFKOMA AF FJÁRMÁLASTARFSEMI	7
A.4 AFKOMA ANNARRAR STARFSEMI	9
A.5 AÐRAR UPPLÝSINGAR.....	9
B. STJÓRNKERFI.....	10
B.1 ALMENNAR UPPLÝSINGAR UM STJÓRNKERFI VÍS.....	10
<i>Samþykktir</i>	<i>10</i>
<i>Hluthafafundur</i>	<i>10</i>
<i>Stjórn</i>	<i>10</i>
<i>Forstjóri.....</i>	<i>12</i>
<i>Starfssvið félagsins.....</i>	<i>12</i>
B.2 KRÖFUR UM HÆFI OG HÆFNI	16
B.3 ÁHÆTTUSTÝRINGARKERFI	16
<i>Eigið áhættu- og gjaldþolsmat</i>	<i>17</i>
B.4 INNRI STJÓRNUN OG EFTIRLITSKERFI.....	18
<i>Varnarlína 1:</i>	<i>18</i>
<i>Varnarlína 2:</i>	<i>18</i>
<i>Varnarlína 3:</i>	<i>18</i>
<i>Ferlar innra eftirlits.....</i>	<i>18</i>
<i>Starfsemi regluvörslu - Stefna um reglufylgni.....</i>	<i>18</i>
B.5 INNRI ENDURSKOÐUN	19
B.6 TRYGGINGASTÆRÐFRÆÐISTOFA.....	19
B.7 ÚTVISTUN.....	19
B.8 AÐRAR UPPLÝSINGAR.....	19
C. ÁHÆTTUSNIÐ.....	20
C.1 VÁTRYGGINGAÁHÆTTA	20
C.2 MARKAÐSÁHÆTTA	22
C.3 MÓTAÐILAÁHÆTTA.....	24
C.4 LAUSAFJÁRÁHÆTTA.....	24
C.5 REKSTRARÁHÆTTA.....	25
C.6 AÐRAR VEIGAMIKLAR ÁHÆTTUR	25
C.7 AÐRAR UPPLÝSINGAR	25
D. VERÐMAT VEGNA GJALDÞOLS	26
D.1 EIGNIR	26
D.2 VÁTRYGGINGASKULD	26
<i>Mat á vátryggingaskuld.....</i>	<i>26</i>
<i>Besta mat vátryggingaskuldar</i>	<i>27</i>
<i>Áhættuálag</i>	<i>28</i>
<i>Vátryggingaskuld í hlut endurtryggjenda</i>	<i>29</i>
<i>Óvissa.....</i>	<i>29</i>
D.3 AÐRAR SKULDBINDINGAR	29
D.4 AÐRAR AÐFERÐIR VEGNA VERÐMATS	29

D.5 AÐRAR UPPLÝSINGAR	30
E. EIGINFJÁRSTÝRING	31
E.1 GJALÐPOL	31
E.2 GJALÐOLSKRAFA OG KRAFA UM LÁGMARKSFJÁRMAGN	33
E.3 AÐFERÐ VIÐ ÚTREIKNING Á LÍFTÍMA HLUTABRÉFAÁHÆTTU Í GJALÐOLSKRÖFUÚTREIKNINGI	34
E.4 MISMUNUR Á STAÐALREGLUNNI OG EIGIN INNRA LÍKANI	34
E.5 FRÁVIK FRÁ KRÖFU UM LÁGMARKSFJÁRMAGN OG FRÁVIK FRÁ GJALÐOLSKRÖFU.....	34
E.6 AÐRAR UPPLÝSINGAR.....	34

Samantekt

Tilgangur VÍS er rekstur váttryggingastarfsemi og félagið starfar fyrst og fremst á innanlandsmarkaði og hefur engar starfsstöðvar erlendis, en tekur að sér endurtryggingar erlendis frá í takmörkuðu mæli. Líftryggingafélag Íslands hf. („Lífis“) er dótturfélag VÍS og er starfrækt af VÍS á grundvelli þjónustusamnings. VÍS er skráð á aðalmarkaði Kauphallar Íslands og í lok árs 2017 voru hluthafar félagsins tæplega 700 talsins. Um 44 % hluta voru í eigu lífeyrissjóða, 18% í eigu erlendra sjóða, 17% í eigu annarra lögaðila og 21% í eigu einstaklinga, enginn hluthafi VÍS á meira en 10% í félaginu.

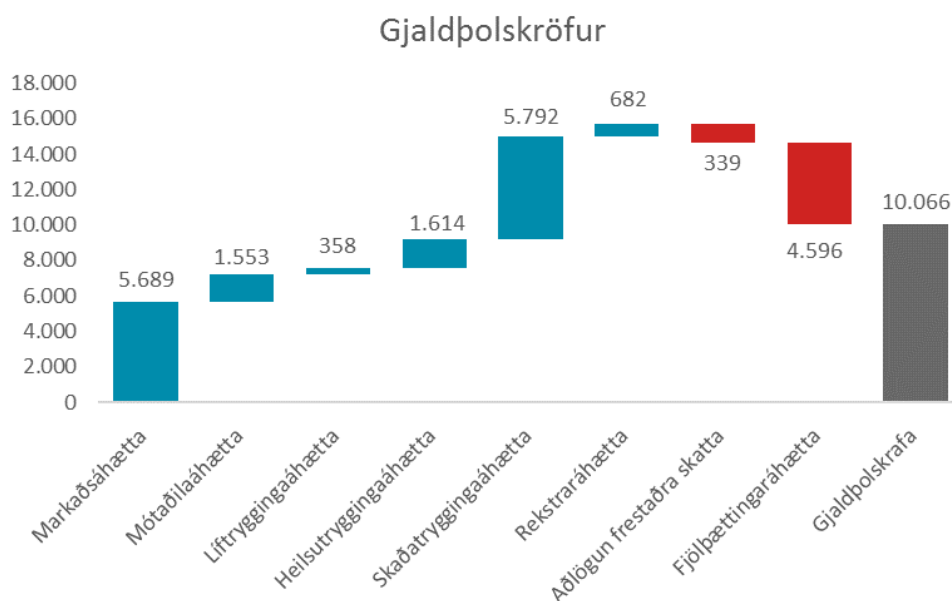
Hagnaður samstæðunnar á árinu nam 1.739 milljónum króna fyrir skatta sem er um 48% hækkun frá árinu 2016 þegar hann nam 1.176 milljónum króna. Hagnaður ársins var 1.325 milljónir króna (2016: 1.459) og heildarhagnaður 1.609 milljónir króna (2016: 1.459). Samsett hlutfall var 95,3% og samkvæmt áætlun um undir 100%. Þessi góða afkoma er aðallega borin uppi af bættum rekstri skaðatrygginga. Iðgjöld ársins uxu um 12% en tjónakostnaður hækkaði aðeins um 3,6% á sama tíma. Afkoma líftrygginga var einnig góð með samsett hlutfall upp á 73%.

Í byrjun árs 2017 tilkynnti félagið um kaup á tæplega 21,8% hlut í Kviku banka hf. fyrir um 1.655 milljónir króna. Í apríl keypti svo félagið 3,06% hlut auk þess að í september nýtti félagið sér forkaupsrétt í hlutafjárukningu Kviku og átti eftir það 25,1% hlut. Í desember voru gefnir út hlutir í Kviku í tengslum við samninga um áskriftarréttindi og lækkaði hlutur VÍS þá í 23,1%.

Nýr forstjóri, Helgi Bjarnason tók til starfa 1. júlí, framkvæmdarstjórum var fækkað og breyting gerð á hópi þeirra og nýtt skipurit var tekið í notkun. Einnig urðu breytingar á stjórn.

Áhættusniði félagsins er stjórnað miðað við áhættuvilja félagsins í formi gjaldþolshlutfalls, þ.e. hlutfall milli gjaldþols og gjaldþolskrafna. Gjaldþolskröfurnar eru áhættumiðaðar og reiknaðar með staðalreglu samkvæmt lögnum. Áhættuvilji félagsins er gjaldþolshlutfall á bilinu 1,35 – 1,70.

Félagið stýrir gjaldþoli samkvæmt fjárfestingastefnu, arðgreiðslustefnu, áhættuvilja og ORSA félagsins. Gjaldþolshlutfall félagsins var innan áhættuviljans eða 1,42 í lok 2017 og 1,72 í lok 2016.

A. Rekstur og afkoma

Samkvæmt rekstrarreikningi og yfirliti um heildarafkomu nam hagnaður samstæðunnar á árinu 1.739 milljónum króna fyrir skatta sem er um 48% hækkun frá árinu 2016 þegar hann nam 1.176 milljónum króna. Hagnaður ársins var 1.325 milljónir króna (2016: 1.459) og heildarhagnaður 1.609 milljónir króna (2016: 1.459).

A.1 Rekstur

Vátryggingafélag Íslands hf. (VÍS eða félagið) er hlutafélag sem stofnað var 5. febrúar 1989 af Brunabótafélagi Íslands og Samvinnutryggingum gt. og starfar m.a. samkvæmt lögum um vátryggingastarfsemi nr. 100/2016 og lögum um hlutafélög nr. 2/1995. Vátryggingafélög eru eining tengd almannahagsmunum sbr. starfslið d í 7. tl. 1. mgr. 1. gr. laga um endurskoðendur nr. 79/2008, sbr. 14. tl. 1. mgr. 2. gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga.

Heimilisfang og höfuðstöðvar:

Vátryggingafélag Íslands hf.
Ármúla 3
108 Reykjavík

VÍS sem vátryggingafélag lýtur eftirliti Fjármálefirlitsins (FME) og er starfsleyfissskyld.

KPMG ehf, Borgartúni 27, 105 Reykjavík, kt. 590975-0449, var endurskoðunarfélag VÍS á árinu 2017, skv. ákvörðun aðalfundar. Tengiliðir eru Sigríður Soffía Sigurðardóttir og Sæmundur Valdimarsson. Á aðalfundi VÍS 2018 var PricewaterhouseCoopers ehf. kjörið endurskoðunarfélag VÍS til næstu 5 ára. Tengiliður er Kristinn Freyr Kristinsson.

VÍS starfar fyrst og fremst á innanlandsmarkaði og hefur engar starfsstöðvar erlendis. Tilgangur félagsins er rekstur vátryggingastarfsemi, þar á meðal endurtryggingarstarfsemi, önnur en líftryggingarstarfsemi, bæði á Íslandi og erlendis. Félaginu er einnig heimil hliðarstarfsemi sem er í samræmi við ákvæði laga um vátryggingastarfsemi hverju sinni, s.s. rekstur fasteigna, lánastarfsemi og kaup og sala verðbréfa. Þrátt fyrir að félagið reki ekki líftryggingastarfsemi er því heimilt að eiga beinan eða óbeinan hlut í líftryggingafélagi, hvort sem um yfirráð er að ræða eða ekki.

Líftryggingafélag Íslands hf. („Lífís“) er dótturfélag VÍS en beinn eignarhlutur er 99,9%. Lífís er starfrækt af VÍS á grundvelli þjónustusamnings þess efnis að VÍS leggur Lífís til aðstöðu og þjónustu til að viðhalda eðlilegum og skilvirkum rekstri og nær þjónusta VÍS til allra þátta í rekstri Lífís, þ.á m. lykilstarfssviða skv. Solvency II og innra eftirlits.

VÍS var skráð á hlutabréfamarkað og hlutir þess teknir til viðskipta á Aðalmarkaði Kauphallar Íslands árið 2013. Í lok árs 2017 voru hluthafar félagsins tæplega 700 talsins. Um 44 % hluta voru í eigu lífeyris-sjóða, 18% í eigu erlendra sjóða, 17% í eigu annarra lögaðila og 21% í eigu einstaklinga. Enginn hluthafi VÍS á meira en 10% í félaginu.

Félagið býður vátryggingar í eftirfarandi flokkum á innanlandsmarkaði:

- Sjúkrakostnaðartryggingar
- Almennar slysa- og sjúkratryggingar
- Slysaftryggingar launþega
- Lögboðnar ökutækjaftryggingar
- Frjálsar ökutækjaftryggingar
- Sjó- og farmtryggingar
- Eignatryggingar
- Ábyrgðartryggingar
- Efndatryggingar

- Heilsutryggingar
- Líftryggingar

Félagið hefur tekið að sér áhættur í eftirfarandi flokkum erlendis:

- Almennar slysa- og sjúkratryggingar
- Sjó-, flug- og farmtryggingar
- Eignatryggingar
- Líf- og heilsutryggingar
- Tjón á munum og fólki (Casualty tryggingar)
- Ábyrgðartryggingar

Hér er um að ræða endurtryggingar fyrir váttryggingafélög í Noregi, Svíþjóð, Þýskalandi, Bretlandi og Guernsey.

VÍS er stærsta váttryggingafélagið á sviði skaðatrygginga á Íslandi með um þriðjungs markaðshlutdeild, og er einnig með um fimmtingshlut í íslenska líftryggingamarkaðnum í gegnum dótturfélag sitt Líffís. Samkeppnisstaða félagsins er nokkuð sterk og hafa ekki orðið veigamiklar breytingar á markaðshlut þess undanfarin ár.

Hvað varðar fyrirhugaðar breytingar á lagaumhverfi, sem munu hafa áhrif á starfsemi félagsins, ber fyrst að nefna að á árinu 2017 hóf félagið undirbúning fyrir gildistöku nýrrar persónuverndarlöggjafar sem er ætlað að innleiða reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins 2016/679 um vernd einstaklinga í tengslum við vinnslu persónuupplýsinga og um frjálsa miðlun slíkra upplýsinga (General Data Protection Regulation, „GDPR“). Þá hefur félagið skoðað áhrif frumvarps til breytinga á skaðabótalögum á fjárhæð skaðabóta, en verði frumvarpið óbreytt að lögum mun það hafa í för með sér hækkun á fjárhæð bóta fyrir varanlega örorku. Á árinu tók gildi ný reglugerð um váttryggingastarfsemi nr. 585/2017 og nýjar reglur um eðlilega og heilbrigða viðskiptahætti váttryggingafélaga nr. 672/2017. Auk þess hefur félagið á árinu 2017 unnið að því að innleiða kröfur ýmissa nýrra og væntanlegra laga í starfsemi félagsins.

Enginn stóratburður átti sér stað á árinu 2017 sem hafði umtalsverð áhrif á rekstur VÍS.

A.2 Afkoma af váttryggingastarfsemi

Afkoma starfspáttanna fyrir árið 2017 var eftirfarandi (þ.kr):

	Skaðatrygginga- rekstur	Líftrygginga- rekstur
Iðgjöld ársins	19.331.405	1.196.196
Hluti endurtryggjenda í iðgjaldtekjum	(488.655)	(198.725)
Fjárfestingatekjur	964.742	33.395
Aðrar tekjur	137.571	0
Heildartekjur	19.945.063	1.030.866
Tjón ársins	(13.526.049)	(470.071)
Hluti endurtryggjenda í tjónum	(697.336)	138.360
Breyting á áhættuálagi	202.952	(6.639)
Rekstrarkostnaður	(3.983.417)	(343.407)
Rekstrarafkoma starfspátta fyrir skatta	1.941.213	349.109

Afkoma starfspáttanna fyrir árið 2016 var eftirfarandi (þ.kr.):

	Skaðatrygginga- rekstur	Líftrygginga- rekstur
Iðgjöld ársins	17.234.285	1.084.748
Hluti endurtryggjenda í iðgjaldtekjum	(488.862)	(182.909)
Fjárfestingatekjur	1.168.697	31.690
Aðrar tekjur	170.625	0
Heildartekjur	18.084.746	933.529
Tjón ársins	(14.379.236)	(486.589)
Hluti endurtryggjenda í tjónum	671.739	149.320
Breyting á áhættuálagi	22.593	2.246
Rekstrarkostnaður	(3.575.241)	(333.267)
Rekstrarafkoma starfspátta fyrir skatta	824.600	265.238

Greinaflokkar samkvæmt reglugerð Solvency II tilskipunarinnar

31.12.2017	Iðgjöld ársins	Eigin iðgjöld	Eigin tjón	Breyting á áhættuálagi	Hreinn rekstrarkostn.	Þús. kr. Hagnaður
Frumtryggingar skaðatrygginga						
Sjúkrakostnaðartryggingar	-13.776	-13.776	2491	3	2.665	-9.000
Almennar slysa- og sjúkratr.	-1.438.161	-1.412.086	1.148.223	-18.795	304.761	-67.379
Slysartryggingar launþega	-831.093	-809.464	646.117	-13.388	170.551	-95.800
Lögboðnar ökutækjatrýggingar	-6.914.743	-6.875.723	5.536.051	-59.945	1.376.990	-525.821
Aðrar ökutækjatrýggingar	-3.094.930	-3.092.276	2.251.412	-8.372	587.017	-337.070
Sjó- flug- og farmtryggingar	-573.896	-494.331	363.399	-8.016	122.813	-35.064
Eignatrýggingar	-4.394.773	-4.127.194	2.752.088	-25.515	969.991	-629.674
Almennar ábyrgðartryggingar	-1.131.631	-1.086.101	821.624	-38.179	259.501	-156.699
Greiðslu- og efndatrýggingar	-15.555	-10.549	15.157	-3.982	3.973	2.783
Hlutfallslegar endurtryggingar						
Almennar slysa- og sjúkratr.	-17.702	-17.702	21.976	28	3.943	8.096
Sjó- flug- og farmtryggingar	-217.920	-217.920	216.147	-3.077	45.369	38.371
Eignatrýggingar	-563.877	-563.877	492.116	3.062	108.614	34.845
Almennar ábyrgðartryggingar	-47.471	-47.471	29.104	1.783	11.172	-5.809
Óhlutfallslegar endurtryggingar						
Heilsutryggingar	-41737	-40.142	11.208	486	7.895	-21.054
Almennar ábyrgðartryggingar	0	0	303	13	0	314
Sjó- flug- og farmtryggingar	-34.140	-34.140	-84.033	-29.058	8.160	-142.257
Frumtryggingar líf- og heilsutrygginga						
Heilsutryggingar	-585.278	-458.768	229.830	2.993	159.403	-84.116
Líftryggingar	-610.919	-538.704	101.881	3.645	184.004	-264.994
VÍS samstæða samtals	-20.527.603	-19.840.222	14.555.096	-196.313	4.326.824	-2.290.323

Greinaflokkar samkvæmt reglugerð Solvency II tilskipunarinnar 31.12.2016	Iðgjöld ársins	Eigin iðgjöld	Eigin tjón	Breyting á áhættuálagi	Hreinn rekstrarkostn.	Pús. kr. Hagnaður
Frumtryggingar skaðatrygginga						
Sjúkrakostnaðartryggingar	-10.115	-10.115	3.128	-114	2.027	-5.260
Almennar slysa- og sjúkratr.	-1.318.366	-1.293.500	1.054.374	18.331	264.215	-55.527
Slysatryggingar launþega	-733.957	-713.835	554.141	-3.138	147.062	-130.018
Lögboðnar ökutækjatryggingar	-5.969.053	-5.936.511	5.345.760	8.367	1.210.409	43.462
Aðrar ökutækjatryggingar	-2.564.143	-2.562.038	2.284.903	12.537	502.233	159.394
Sjó- flug- og farmtryggingar	-477.654	-401.795	202.068	-791	116.181	-104.378
Eignatryggingar	-4.034.572	-3.754.897	3.095.259	14.285	899.764	38.541
Almennar ábyrgðartryggingar	-968.749	-923.704	696.152	-29.530	246.129	-142.497
Greiðslu- og efndatryggingar	-18.412	-10.995	-4.997	6.166	4.712	-6.851
Hlutfallslegar endurtryggingar						
Almennar slysa- og sjúkratr.	-17.364	-17.364	9.134	-254	2.730	-6.873
Sjó- flug- og farmtryggingar	-269.561	-269.561	124.546	-17.001	43.196	-137.897
Eignatryggingar	-689.733	-689.733	184.797	-14.953	110.521	-448.782
Almennar ábyrgðartryggingar	-19.291	-19.291	2.216	-656	3.101	-17.291
Öhlutfallslegar endurtryggingar						
Heilsutryggingar	-32.386	-31.158	12.000	-191	5.176	-17.204
Almennar ábyrgðartryggingar	0	0	-55.400	-12.295	0	-67.695
Sjó- flug- og farmtryggingar	-110.928	-110.928	199.417	-3.355	17.786	74.278
Frumtryggingar líf- og heilsutrygginga						
Heilsutryggingar	-507.516	-409.178	198.945	298	155.127	-70.852
Líftryggingar	-577.232	-492.660	138.316	-2.544	178.140	-194.386
VÍS samstæða samtals	-18.319.032	-17.647.263	14.044.759	-24.838	3.908.509	-1.089.836

Vátryggingarekstur félagsins styrktist nokkuð á árinu og var samsett hlutfall 95,3% samanborið við 101,7% árið 2016 og í samræmi við áætlun um samsett hlutfall undir 100% fyrir árið 2017. Iðgjaldavöxtur var góður eða 12,4% auk þess sem verðlagning á áhættu var góð. Þá hækkaði tjónakostnaður aðeins um 3,6% milli ára þrátt fyrir iðgjaldavöxtinn. Þetta leiddi til þess að afkoma flestra vátryggingagreina var góð, en aðallega borin uppi af bættum rekstri skaðatrygginga. Áætlanir félagsins gera ráð fyrir að samsett hlutfall ársins 2018 verði undir 100%, líkt og árið 2017.

	2017	2016
Eigið tjónahlutfall	73,4%	79,6%
Tjónahlutfall	68,2%	81,1%
Rekstrarkostnaðarhlutfall	21,1%	21,4%
Endurtryggingakostnaðarhlutfall	6,0%	-0,9%
Samsett hlutfall	95,3%	101,7%
Fjárfestingateknahlutfall	4,9%	6,6%
Hlutfall annarra tekna af vátryggingarekstri	0,7%	0,9%
Rekstrarhlutfall	90,3%	94,6%

A.3 Afkoma af fjármálastarfsemi

Fjárfestingastarfsemin er önnur af meginstöðum í rekstri vátryggingafélaga.

Fjárfestingatekjur samanstanda af vaxtatekjum af innlánnum og skuldabréfum, arðgreiðslum og gangvirðisbreytingum hlutabréfa og annarra fjáreigna í eigu félagsins.

Fjárfestingatekjur (Þús. ISK)	2017	2016
Vaxtatekjur af bankareikningum	50.697	77.016
Vaxtatekjur af fjáreignum haldið til gjalddaga	78.534	201.107
Aðrar vaxtatekjur	185.349	339.836
Fjármunatekjur	691.553	617.959
Gengismunur gjaldmiðla	-46.322	-637.883
Gangvirðisbreytingar hlutabréfa	-495.204	1.088.076
Gangvirðisbreytingar annarra fjáreigna	872.295	928.938
Gangvirðisbreytingar fjáreigna	377.091	2.017.015
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarfélags	327.443	0
Samtals fjárfestingatekjur	1.349.766	1.997.091

Rekstrarkostnaður fjárfestinga	2017	2016
Rekstrarkostnaður	-621.648	-566.257
Vaxtagjöld	-187.088	-173.187
Virðisrýrnun viðskiptakrafna	-94.870	28.631
Samtals rekstrarkostnaður	--903.606	-710.813

Tekin var ákvörðun á árinu að flokka fjáreignir sem var haldið til gjalddaga sem fjáreignir haldið til sölu. Við það færðist munur á gangvirði bréfanna og bókfærðu virði í heildarafkomu félagsins árið 2017. Gangvirðisbreyting á fjáreignum til sölu var 354.284 fyrir skatta á árinu 2017. Við það verður heildarafkoma félagsins fyrir árið 1.609.246 samanborið við hagnað ársins sem er 1.325.819. Þegar viðkomandi eignir verða seldar munu gangvirðisbreyting færast til fjárfestingatekna en gangvirðisbreyting á fjáreignum til sölu lækka á móti.

Félagið hefur einnig boðið viðskiptavinum sínum upp á söfnunarlíftryggingar þar sem fjárfestinga-áhættan er hjá líftryggingataka og teljast þær vaxtatekjur og gangvirðisbreytingar ekki sem fjárfestingatekjur hjá félaginu.

Afkoma ársins lækkaði talsvert milli ára sem skýrist fyrst og fremst af lækkun á skráðum innlendum hlutabréfum félagsins.

Hér má sjá samanburð á eignasafni félagsins milli ára

	31.12.2017	31.12.2016
Eignarhlutir í öðrum félögum		
Skráð í innlendri kauphöll	6.268.010	7.996.255
Skráð í erlendum kauphöllum	0	119
Önnur félög, óskráð	3.159.936	3.091.245
Samtals	9.427.946	11.087.618
Önnur verðbréf		
Ríkistryggð, verðtryggð	364.953	2.903.068
Ríkistryggð, óverðtryggð	5.467.603	1.465.295
Önnur skuldabréf	4.902.936	9.194.104
Skuldabréfasjóðir	2.391.392	1.829.796
Hlutabréfasjóðir	0	0
Fagfjárfestastjóðir	2.129.989	2.189.952
Samtals	15.256.873	17.582.216
Fjáreignir haldið til gjalddaga	0	4.357.527
Fjáreignir haldið til sölu	4.759.952	0
Skuldabréf og aðrar langtímakröfur	2.379.069	41.461
Eignarhlutur í hlutdeildarfélagi	2.642.231	0

Helstu breytingar á eignasafni félagsins á liðnu ári voru að; vægi skráðra hlutabréfa var minnkað talsvert, eignarhlutur í Kviku banka hf. var keyptur sem flokkast sem hlutdeildarfélag, skuldabréf fjármálafyrirtækja voru minnkuð og skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs voru aukin.

A.4 Afkoma annarrar starfsemi

Félagið leigir viðskiptavinum sínum barnabílstóla. Áætlaður fjöldi stóla sem leigður er út á hverju ári er um 5.900. Áætlaðar tekjur af útleigu barnabílstóla eru kr. 56 milljónir og kostnaður er áætlaður kr. 28 milljónir króna.

A.5 Aðrar upplýsingar

Engar aðrar upplýsingar.

B. Stjórnkerfi

B.1 Almennar upplýsingar um stjórnkerfi VÍS

Stjórnarhættir VÍS taka mið af lögum um hlutafélög nr. 2/1995 og þeim skyldum sem lagðar eru á váttryggingafélög samkvæmt lögum um váttryggingastarfsemi nr. 100/2016, svo og öðrum lögum. Váttryggingafélögum ber skv. lögum um váttryggingastarfsemi að fara eftir leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja og samkvæmt staflíð d í 9. tl. 1. mgr. 2. gr. laga um ársreikninga nr. 3/2006 teljast váttryggingafélög eining tengd almannahagsmunum.

VÍS fylgir leiðbeiningum Viðskiptaráðs, Samtaka atvinnulífsins og Nasdaq Iceland, um stjórnarhætti fyrirtækja, 5. útgáfu 2015. Stjórnarháttum VÍS er að miklu leyti lýst í stjórnarháttayfirlýsingu félagsins 2017-2018, sem félagið birtir á vefsíðu sinni á sérstöku svæði fyrir fjárfesta, www.vis.is/fjarfestar. Þar má m.a. finna samþykktir félagsins, upplýsingar um stjórnarmenn og nefndarmenn í undirnefndum stjórnar, starfsreglur stjórnar og undirnefnda hennar, fundargerðir hluthafafunda, siðasáttmála og stefnu um samfélagsábyrgð. VÍS var í mars 2014 fyrst veitt viðurkenning sem fyrirmyndarfyrirtæki í góðum stjórnarháttum af Rannsóknarmiðstöð í stjórnarháttum við Háskóla Íslands. Sú viðurkenning hefur verið endurnýjuð árlega, síðast í mars 2017.

Samþykktir

Samþykktir VÍS hafa að geyma reglur fyrir félagið, m.a. um starfsemi þess og uppbyggingu. Þær eru ávallt bindandi fyrir hluthafa og stjórn, sem og utanaðkomandi aðila. Gildandi samþykktir er að finna á fjárfestasíðu á vef félagsins.

Hluthafafundur

Hluthafafundur fer með æðsta vald í málefnum VÍS í samræmi við lög og samþykktir félagsins, en þar fara hluthafar með ákvörðunarvald sitt í málefnum félagsins. Aðalfund VÍS skal halda fyrir lok mars-mánaðar ár hvert þar sem tekin eru fyrir mál sem lög og samþykktir félagsins kveða á um. Á aðalfundi er kosin stjórn félagsins, lagður fram endurskoðaður ársreikningur fyrir liðið ár, ákvörðun tekin um ráðstöfun hagnaðar eða taps félagsins, þóknarir til stjórnar og undirnefnda ákveðnar og tillaga stjórnar um starfskjarastefnu.

Rétt til þátttöku á hluthafafundum félagsins hafa allir hluthafar, fulltrúar endurskoðunarfélags þess og forstjóri. Samkvæmt lögum um váttryggingastarfsemi er fulltrúum endurskoðunarfélagsins jafnframt skylt að mæta á aðalfund félagsins. Hluthafafundur er lögmætur án tillits til fundarsóknar ef hann er löglega boðaður. Hluthafafundur stjórnar fundarstjóri sem fundurinn kys og tilnefnir hann fundarritara með samþykki fundarins. Fundarstjóri skal leysa úr öllum atriðum sem snerta lögmæti fundarins og framkvæmd hans samkvæmt samþykktum þessum og lögum. Jafnframt ákveður hann form umræðna, meðferð málefna á fundinum og atkvæðagreiðslur. Fundarstjóri er ávallt sjálfstætt starfandi lögmaður en ekki starfsmaður félagsins.

Stjórn

Stjórn félagsins skipa fimm einstaklingar en varamenn eru tveir. Varamenn taka sæti í stjórn félagsins í forföllum aðalmanna samkvæmt ákvæðum í starfsreglum stjórnar. Þess skal gætt að kynjahlutfall í stjórn og varastjórn sé sem jafnast og að hlutfall hvors kyns sé aldrei lægra en 40%, sbr. lög um hlutafélög.

Stjórn félagsins stýrir öllum málefnum félagsins milli hluthafafunda með þeim takmörkunum sem leiða af lögum, samþykktum félagsins og starfreglum stjórnar. Stjórn skal hafa yfirumsjón með starfsemi félagsins og eftirlit með því að skipulag og starfsemi sé jafnan í réttu og góðu horfi. Stjórn skal tryggja að félagið sé rekið á heilbrigðan og eðlilegan hátt með hagsmuni váttryggðra, váttryggingataka, hluthafa og alls samfélagsins að leiðarljósi. Stjórn veitir prókúruumboð. Undirskrift þriggja stjórnarmanna þarf til að skuldbinda félagið. Stjórn skal annast um að eftirlit sé haft með bókhaldi og meðferð fjármuna félagsins.

Stjórn VÍS hefur, eins og lög gera ráð fyrir, sett sér starfsreglur þar sem nánar er kveðið á um störf stjórnar, hlutverk formanns stjórnar, undirbúning og framkvæmd funda, sérstakt hæfi stjórnarmanna og samskipti við hluthafa. Gildandi starfsreglur stjórnar er að finna á fjárfestasíðu á vef félagsins.

Stjórn skal útbúa og staðfesta á stjórnarfundum starfsáætlun stjórnar fyrir næsta reikningsár félagsins. Þar skal m.a. kveðið á um reglulega fundi stjórnar. Var það síðast gert í desember 2017 vegna ársins 2018 en einnig birtir félagið fjárhagsdagatal í samræmi við útgefendareglur Kauphallar Íslands.

Stjórn félagsins kysir sér formann úr sínum hópi, en að öðru leyti skiptir hún með sér verkum eins og þurfa þykir. Enn fremur er kosið um varaformann. Formaður stjórnar er málsvari hennar og kemur fram fyrir hennar hönd varðandi málefni félagsins, nema hún ákveði annað. Einnig kemur formaður fram út á við fyrir hönd félagsins, ásamt forstjóra, í samræmi við það sem almennt tíðkast og eftir aðstæðum hverju sinni. Formaður stjórnar kemur fram fyrir hönd stjórnar gagnvart forstjóra.

Stjórn VÍS hefur frá árinu 2014 staðfest siðasáttmála félagsins, nú síðast í mars 2018. Siðasáttmáli VÍS byggir á hugmyndum starfsmanna félagsins um hvernig þeim beri að haga störfum sínum og lýsir þannig viðhorfum þeirra og væntingum um gæði starfseminnar. Í sáttmálanum er lýst því sambandi sem stjórn og starfsmenn vilja eiga við viðskiptavinum, samstarfsmenn, hluthafa, eftirlitsstofnanir, samkeppnisaðila og eftir atvikum samfélagið allt. Sáttmálann má finna á fjárfestasíðu félagsins.

Stjórnir VÍS og Lífis hafa jafnframt sett sér starfsreglur ásamt því að staðfesta starfsreglur undirnefnda stjórnar og siðasáttmála VÍS. Starfskjarastefna 2017 ásamt starfsreglum um kaupauka var staðfest á aðalfundi.

Á aðalfundi VÍS 15. mars 2017 voru kjörin í stjórn félagsins þau Gestur Breiðfjörð Gestsson, Helga Hlín Hákonardóttir, Herdís Dröfn Fjeldsted, Svanhildur Nanna Vigfúsdóttir og Valdimar Svavarsson. Herdís sagði sig úr stjórn félagsins 28. mars 2017.

Allir aðalmenn stjórnar VÍS á árinu 2017 fullnægja þeim skilyrðum sem kveðið er á um í hlutafélagalögum og lögum um váttryggingastarfsemi og hafa gengist undir hæfismat hjá Fjármálaeftirlitinu og staðist það.

Á aðalfundi VÍS 22. mars 2018 voru kjörin í stjórn félagsins þau Gestur Breiðfjörð Gestsson, Helga Hlín Hákonardóttir, Jón Sigurðsson, Svanhildur Nanna Vigfúsdóttir og Valdimar Svavarsson.

Stjórnarformaður félagsins er Svanhildur Nanna Vigfúsdóttir og varaformaður er Helga Hlín Hákonardóttir.

Ítarlegar upplýsingar um stjórnarmenn má finna í stjórnarháttayfirlýsingu félagsins og á fjárfestavefsíðu félagsins.

Undirnefndir stjórnar

Stjórn VÍS hefur skipað þrjár undirnefndir, endurskoðunarnefnd, starfskjaranefnd og áhættunefnd. Nefndirnar starfa í umboði og á ábyrgð stjórnar.

Í endurskoðunarnefnd VÍS sitja þrír fulltrúar; tveir stjórnarmenn auk löggilts endurskoðanda. Nefndin hefur sett sér starfsreglur sem staðfestar voru af stjórn. Hlutverk nefndarinnar er að hafa eftirlit með vinnuferli við gerð reikningsskila, áhættugreiningu, virkni innri stjórnunar og eftirlits. Hún á að tryggja gæði ársreikninga og annarra fjármálaupplýsinga félagsins og óhæði endurskoðenda þess. Starfsreglur endurskoðunarnefndar má finna á vefsíðu VÍS.

Í starfskjaranefnd sitja þrír stjórnarmenn VÍS. Starfskjaranefnd starfar í samræmi við starfsreglur sem hún setur sér og staðfestar voru af stjórn. Hlutverk starfskjaranefndar er að vera leiðbeinandi fyrir félagsstjórn og framkvæmdastjórn um starfskjör æðstu stjórnenda félagsins og ráðgefandi um starfskjarastefnu, sem tekin skal til endurskoðunar ár hvert og lögð fyrir aðalfund. Nefndin hefur eftirlit með eftirfylgni starfskjarastefnu félagsins. Starfsreglur starfskjaranefndar má finna á vefsíðu VÍS.

Í áhættunefnd sitja þrír stjórnarmenn. Nefndin hefur sett sér starfsreglur sem staðfestar voru af stjórn. Hlutverk áhættunefndar er að vera ráðgefandi fyrir stjórn við mótun áhættustefna og áhættuvilja í tengslum við alla mikilvæga áhættuþætti í starfsemi VÍS. Nefndin skal vera ráðgefandi við framkvæmd innleiðingar á stefnu félagsins um samhæfða áhættustýringu, stefnu um reglufylgni og stefnu um innri stjórnun og eftirlit. Nefndin skal einnig leggja mat á fyrirkomulag og virkni lykilstarfssviða. Starfsreglur áhættunefndar má finna á vefsíðu VÍS.

Forstjóri

Stjórn ræður forstjóra að félaginu, setur honum erindisbréf og veitir honum lausn. Gerður skal skriflegur ráðningarsamningur við forstjóra þar sem m.a. skal kveðið á um laun hans og önnur starfskjör. Stjórn getur falið formanni stjórnar að annast samninga við forstjóra.

Forstjóri annast daglegan rekstur félagsins og skal í þeim efnum fara eftir þeirri stefnu og fyrirmælum, sem stjórn hefur gefið. Hinn daglegi rekstur tekur ekki til ráðstafana sem eru óvenjulegar eða mikilsháttar. Slíkar ráðstafanir getur forstjóri aðeins gert samkvæmt sérstakri heimild frá stjórn. Forstjóri skal sjá um að bókhald og fjárreiður séu í samræmi við lög og góðar venjur og að meðferð eigna félagsins sé með tryggilegum hætti.

Forstjóri VÍS útdeilir ábyrgð út frá stöðumboði sínu til framkvæmdastjóra VÍS sem útdeila hluta af sinni ábyrgð til deildarstjóra sinna.

Forstjóri VÍS er Helgi Bjarnason. Hann tók við starfi forstjóra 1. júlí 2017 af Jakobi Sigurðssyni.

Starfssvið félagsins

Breytingar voru gerðar á skipuriti VÍS á árinu 2017 og það einfaldað til muna. Framkvæmdastjórum var fækkað í fjóra úr sex og stjórnendur eru nú 26 í stað 33 áður. Aukin áhersla er lögð á öflugna þjónustu við viðskiptavinum og stafrænar lausnir. Þetta er gert til að búa fyrir tæknið betur undir framtíðaráskoranir sem blasa við.

Skipurit félagsins sýnir hvernig ábyrgð er skipt innan félagsins. Forstjóri og innri endurskoðandi heyra beint undir stjórn félagsins. Undir forstjóra félagsins eru fjögur svið; þjónusta, kjarnastarfsemi, fjárfestingar og rekstur og stafræn þróun. Þá heyra mannauður, og lykilstarfssviðin áhættustýring, tryggingastærðfræðistofa og regluvarsla beint undir forstjóra.

Framkvæmdastjórar fjögurra meginsviða VÍS auk mannauðsstjóra mynda framkvæmdastjórn félagsins með forstjóra.

best m.a. við tilkynningu á tjónum. Önnur hlið á þjónustunni er forvarnarstarf með fyrirtækjum meðal annars með árlegri forvarnarráðstefnu. Útleiga barnabílstóla tilheyrir sviðinu og er það þjónusta sem nýbakaðir foreldrar nýta í miklu mæli.

Framkvæmdarstjóri sviðsins er Hafdís Hansdóttir.

Kjarnastarfsemi

Kjarnastarfsemi er skipt í fjórar einingar; Áhættumat og útgáfu, Lögfræðiráðgjöf, Tjónamat og Vörustjórnun.

Áhættumat og útgáfa sinnir áhættumati og útgáfu váttrygginga, enn fremur sinnir hún þjónustu og ráðgjöf við aðrar einingar, s.s. í tengslum við tilboðsgerð og útboð fyrirtækja.

Vörustjórnun fylgist með og stýrir öllum váttryggingavörum félagsins, sinnir vöruþróun, skilmálagarð, endurtryggingum og alþjóðlegum tryggingaviðskiptum félagsins. Enn fremur heyra málefni Líftryggingafélags Íslands undir vörustjórnun.

Tjónamat ber ábyrgð á tjónaskoðunum, bótaákvörðunum, uppgjöri tjóna og endurmati á skráðum tjónum auk þess að vera viðskiptavinum félagsins og öðrum starfsmönnum þess til ráðuneytis í öllum málum er tengjast tjónum. Undir Tjónamat fellur einnig að framfylgja stefnu félagsins gagnvart váttryggingasvikum.

Lögfræðiráðgjöf ber ábyrgð á bótaákvörðunum í tilteknum tegundum tjónamála, s.s. starfsábyrgðartjónum, en er að öðru leyti öllum einingum félagsins innan handar varðandi alls kyns lögfræðileg málefni.

Framkvæmdastjóri sviðsins er Ólafur Lúther Einarsson.

Fjárfestingar og rekstur

Sviðinu er skipt upp í reikningshald og greiðendabjónustu, upplýsingatækni, gagnagreiningu, innkaup og fjárfestingar.

Reikningshald og greiðendabjónusta sinnir daglegu bókhaldi og afstemmingum á reikningshaldi félagsins og innheimtubjónustu við viðskiptavinum félagsins. Einingin sinnir mánaðarlegum uppgjörum til framkvæmdastjórnar og stjórnar, auk gerð ársfjórðungslegra uppgjöra sem birt eru á markaði, samskipti við endurskoðendur og gerð ársreiknings. Áætlanagerð og eftirlit með frávikum.

Upplýsingatækni ber ábyrgð á rekstri og þróun upplýsingatækni kerfa og stefnu félagsins í upplýsingatækni. Vali og innleiðingu nýrra kerfa og heildarhögun upplýsingatækni í VÍS.

Gagnagreining ber ábyrgð á samræmingu og réttleika gagna sem notast er við í félaginu við daglegar ákvarðanatökur. Gerð skýrsla og eftirlit með flæði ganga á milli kerfa.

Innkaup sinna daglegum innkaupum á rekstrarvörum auk samninga við birgja til skemmri og lengri tíma.

Fjárfestingar sinna daglegri umsýslu eignasafns félagsins innan fjárfestingastefnu og viðmiða sem sett hafa verið. Fjárfestingar móta fjárfestingastefnu með stjórn félagsins, greina fjárfestingakosti og annast kaup og sölu fjármálagerna.

Forstöðumaður fjárfestinga er Arnór Gunnarsson.

Framkvæmdastjóri sviðsins er Valgeir Baldursson.

Stafræn þróun

Stafræn þróun vinnur að framþróun á þjónustu til viðskiptavina í gegnum stafrænar lausnir. Sviðið ber ábyrgð á þjónustugáttinni Mitt VÍS og vefsvæði félagsins, www.vis.is. Innan sviðsins er líka markaðsdeild og forvarnarfulltrúi. Samskiptamálin, fjárfestatengsl og samfélagsábyrgð falla einnig undir Stafræna þróun.

Framkvæmdastjóri sviðsins er Guðný Helga Herbertsdóttir.

Mannauður

Aðalmarkmið mannauðs er að styðja önnur svið í því að ná markmiðum sínum, starfa eftir stefnu og framtíðarsýn VÍS og stuðla þannig að því að VÍS í heild nái markmiðum sínum. Undir mannauð heyrja tvö teymi, mannauðsteymi og umbótastofa.

Mannauðsteymi ber ábyrgð á að skapa jákvætt og hvetjandi starfsumhverfi fyrir hæft og metnaðarfullt starfsfólk með ánægju starfsmanna að leiðarljósi. Helstu verkefni teymisins eru ráðningar, þjálfun og fræðsla, starfsþróun, ráðgjöf til stjórnenda og starfsmanna og launavinnsla.

Umbótastofa hefur það hlutverk þróa og ýta undir umbótamenningu og leiða lykilverkefni VÍS með faglegri verkefnastýringu. Teymið styður framþróun félagsins með ráðgjöf um stjórnun og aðferðafræði og styður við stöðugar umbætur á verklagi, verkskipulagi og verkferlum.

Mannauðsstjóri er Anna Rós Ívarsdóttir.

Regluvarsla

Regluvarsla er eitt af lykilstarfssviðum váttryggingafélags samkvæmt lögum nr. 100/2016 um váttryggingastarfsemi. Regluvörður VÍS sinnir regluvörslu samkvæmt lögum um váttryggingastarfsemi auk þess að hafa umsjón með því að reglum Fjármálaeftirlitsins um meðferð innherjaupplýsinga og viðskipti innherja nr. 1050/2012 sé fylgt hjá félaginu. Um regluvörslu skv. lögum um verðbréfavíðskipti nr. 108/2007 gildir sérstakt erindisbréf stjórnar til regluvarðar félagsins. Regluvörður heyrir í skipuriti VÍS undir forstjóra. Regluvarsla er órjúfanlegur hluti innri stjórnunar og eftirlits sem er á ábyrgð stjórnar. Skal hún vinna með öðrum lykilstarfssviðum við að uppfylla þeirra starfsskyldur, þegar við á.

Nánar er fjallað um regluvörslu í kafla B.4.

Áhættustýring

Áhættustýring er eitt af lykilstarfssviðum váttryggingafélags samkvæmt lögum nr. 100/2016 um váttryggingastarfsemi. Áhættustýring VÍS sér um að framfylgja þeim ákvæðum sem lögin kveða á um. Áhættustýring heyrir í skipuriti VÍS undir forstjóra. Forstöðumaður áhættustýringar er einn af lykilstarfsmönnum VÍS og skal uppfylla reglur félagsins um hæfi lykilstarfsmanna.

Nánari er fjallað um áhættustýringu félagsins í kafla B.3.

Tryggingastærðfræðistofa

Tryggingastærðfræðistofa er eitt af lykilstarfssviðum váttryggingafélags samkvæmt lögum um váttryggingastarfsemi. Tryggingastærðfræðistofa annast þau störf sem falla undir starfssvið tryggingastærðfræðings samkvæmt Solvency II tilskipuninni auk þess að sinna öðrum hefðbundnum verkefnum tryggingastærðfræðinga.

Nánar er fjallað um Tryggingastærðfræðistofu í kafla B.6

Öryggis- og skjalastjóri

Öryggisstjóri VÍS er ábyrgur, ásamt nefnd um rekstraröryggi, fyrir upplýsingaöryggisstjórnkerfi VÍS og er sem slíkur ábyrgur fyrir heilleika þess. Hann sér einnig til þess að farið sé eftir settum reglum og stöðlum sem styðja upplýsingaöryggisstefnuna og tryggir að starfsfólk hljóti viðeigandi fræðslu. Öryggisstjóri ber ábyrgð á að upplýsingaeignir séu skilgreindar og að öryggi upplýsinga sé tryggt.

Skjalastjóri VÍS ber ábyrgð á þróun skjalastefnu og mótun verklags við skjalastjórn. Hann sér einnig um að útbúa skjalavistunaráætlun, hanna og viðhalda skjalaflokkunarkerfi VÍS ásamt því að skipuleggja og framkvæma fræðslu fyrir starfsfólk um skjalamál og eftirfylgni með skjalaskráningu. Skjalastjóri sér um að skrá samninga félagsins í samningaskrá og vista frumrit samninga. Hann ber ábyrgð á gerð verklagsreglna, verklýsinga og leiðbeininga fyrir starfsmenn um meðhöndlun skjala og vinnu í rafrænu skjalavistunarkerfi.

Innri endurskoðun

Innri endurskoðun starfar í umboði stjórnar samkvæmt sérstöku erindisbréfi eða samningi og er óháð annarri starfsemi félagsins. Meðal verkefna innri endurskoðunar er að kanna hvort innri stjórnun og eftirlit félagsins sé fullnægjandi og í samræmi við stefnu og reglur félagsins.

Nánar er fjallað um innri endurskoðun í kafla B.5

B.2 Kröfur um hæfi og hæfni

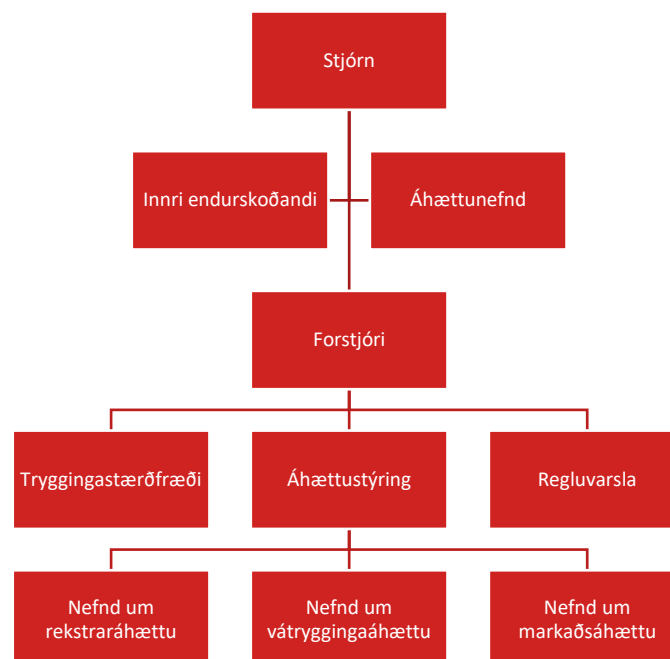
Hjá félaginu er í gildi stefna um hæfi og hæfni sem sett er af stjórn sbr. 20. gr. reglugerðar um váttryggingastarfsemi nr. 585/2017. Í stefnu félagsins eru sértækar kröfur félagsins til annarra starfsmanna en forstjóra og þeirra starfsmanna sem bera ábyrgð á lykilstarfssviðum skilgreindar svo sem til framkvæmdastjórnar og forstöðumanns fjárfestinga, sem líka þurfa að fara í hæfnismat.

Lykilstarfssvið skv. lögum um váttryggingastarfsemi eru fjögur, ábyrgðarmenn þeirra voru eftirfarandi einstaklingar á árinu 2017:

1. Áhættustýring	Þórir Óskarsson / David Tysk frá 12. apríl 2018
2. Tryggingastærðfræðistofa	Ragnar Þ. Ragnarsson / Þórir Óskarsson frá 12. apríl 2018
3. Innri endurskoðun	Örn Þorbergsson
4. Regluvarsla	Ólafur Lúther Einarsson / Helga Jónsdóttir frá 2. maí 2017 /
Margrét Arnheiður Jónsdóttir 12. apríl 2018

B.3 Áhættustýringarkerfi

Félagið hefur sett sér stefnu um samhæfða áhættustýringu. Stefnan er samþykkt af stjórn félagsins og nær jafnt til móðurfélagsins VÍS og dótturfélags þess, Lífís. Stefnan er vel á veg komin í innleiðingarferli. Í stefnunni er fjallað um skipulag og framkvæmd áhættustýringar innan samstæðunnar, áhættuvilja, tilgreiningu áhættuþátta, skýrslu- og upplýsingagjöf og skyldur starfsmanna félagsins til að stuðla að framgangi stefnunnar.

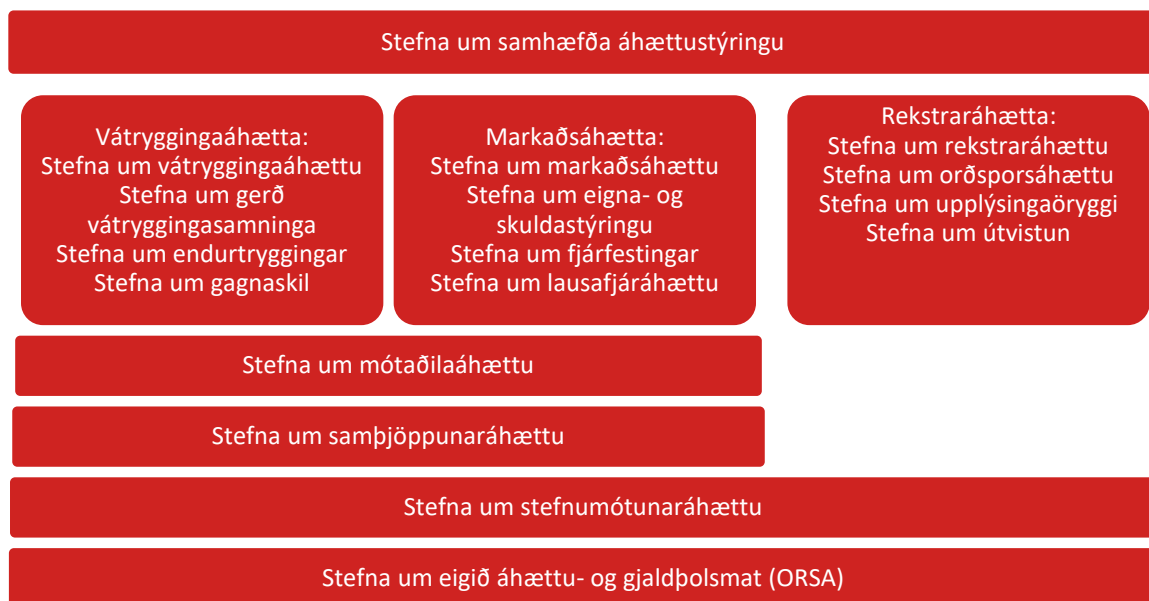

Stjórn og forstjóri bera ábyrgð á umgjörð samhæfðrar áhættustýringar og að stefnu félagsins um samhæfða áhættustýringu sé fylgt. Stjórn ákvarðar áhættuvilja félagsins ásamt því að setja forstjóra

umgjörð í samræmi við þau stefnumið sem stjórnin samþykkir. Áhættunefnd stjórnar veitir félaginu stuðning og aðhald þegar kemur að áhættustýringu, innra eftirliti og regluvörslu.

Félagið hefur sett sér stefnur um tólf áhættur sem eru hluti af stefnu félagsins um samhæfða áhættustýringu. Þessar stefnur eru allar samþykktar af stjórn og endurskoðaðar árlega. Af þessum tólf áhættum eru þrjár skilgreindar sem lykiláhættur en það eru váttryggingaáhætta, markaðsáhætta og rekstraráhætta. Skipaðar hafa verið nefndir um þessar lykiláhættur sem annast framkvæmd þeirra í samvinnu við áhættustýringu.

Áhættunefndirnar þrjár sjá um framkvæmd stýringa á áhættum. Þær hafa sett sér starfsreglur sem þær vinna eftir og skila skýrslu til áhættustýringar minnst árlega. Áhættustýring skilar skýrslu til stjórnar árlega og upplýsir stjórn og forstjóra um málefni eftir því sem þurfa þykir.

Nefnd um váttryggingaáhætta fjallar um váttryggingaáhætta; endurtryggingaáhætta; ásamt samþjöppunaráhætta og mótaðilaáhætta, að því marki sem þær fella undir váttryggingastarfsemi.

Nefnd um markaðsáhætta fjallar um fjárfestingar VÍS annars vegar og Lífis hins vegar; lausafjárahætta; ásamt samþjöppunaráhætta og mótaðilaáhætta, að því marki sem þær fella undir fjármálastarfsemi.

Nefnd um rekstraráhætta fjallar um rekstraráhætta; upplýsingaöryggi; orðsporsáhætta; útvistun; og stefnumótunaráhætta.

Stefnumótunaráhætta getur myndast nánast hvar sem er í áhættusniði félagsins. Til hagræðingar er nefnd um rekstraráhætta falið að stýra henni.

Í hverri stefnu er gerð grein fyrir hver ber ábyrgð á því að framfylgja stefnunni, þ.e. stjórn, forstjóri, áhættustýring og sú áhættunefnd sem skal sjá um framkvæmd stefnunnar. Þar er áhættunni lýst og fjallað um stýringu hennar.

Áhættustýring er ráðgefandi fyrir stjórn um ákvörðun áhættuvilja en stjórn hefur ákveðið áhættuvilja félagsins í formi gjaldþolslutfalls.

Eigið áhættu- og gjaldþolsmat

Félagið hefur sett sér stefnu um eigið áhættu- og gjaldþolsmat, ORSA.

Niðurstöður ORSA veita stjórn og stjórnendum upplýsingar um áhættusnið og fjárhagsþörf félagsins miðað við gefnar forsendur. Því skal hafa niðurstöðurnar til hliðsjónar við allar stefnumarkandi ákvarðanir í félaginu, við gerð viðskipta- og rekstaráætlana, fjárstýringu og þróun nýrra vara.

ORSA er framkvæmt a.m.k. einu sinni á ári og endar á ORSA skýrslu sem samþykkt er af stjórn, en þó oftast ef verulegar breytingar verða á áhættusamsetningu félagsins á tímabilinu.

B.4 Innri stjórnun og eftirlitskerfi

Stjórn VÍS samþykkti árið 2014 stefnu um innri stjórnun og eftirlit sem jafnframt eru reglur félagsins um innra eftirlit. Stefnan er í innleiðingarferli hjá félaginu. Byggir stefnan á líkani COSO (Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission) um innri stjórnun og eftirlit (Internal Control – Integrated Framework) sem gefið var út í maí 2013.

Endurskoðunarnefnd er undirnefnd stjórnar og hefur eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits, sbr. 2. tl. 108. gr. b. laga um ársreikninga 3/2006.

Í eftirlitsumhverfi félagsins eru til staðar þrjár varnarlínur sem eiga að vinna gegn þeirri áhættu að félagið nái ekki markmiðum sínum:

Varnarlína 1:

Stjórnendur og starfsmenn mynda fyrstu varnarlínu, með daglegum störfum sínum og eftirlitsaðgerðum, þ.á m. með frávíkaskráningu.

Varnarlína 2:

Áhættustýring, tryggingastærðfræði, regluvarsla og upplýsingaöryggi mynda aðra varnarlínu.

Varnarlína 3:

Innri endurskoðun myndar þriðju varnarlínu.

Ferlar innra eftirlits

COSO hefur skilgreint 17 meginreglur um innri stjórnun og eftirlit sem félagið leggur áherslu á að fylgja í starfsemi sinni. Í stefnu/reglum VÍS um innri stjórnun og eftirlit eru þessar meginreglur tiltekna og með hvaða hætti félagið leggur áherslu á þær.

Innri stjórnun og eftirlit er ferli sem er mótað af stjórn félagsins, stjórnendum þess og starfsmönnum og er ætlað að veita hæfilega vissu um og stuðla að því að félagið nái markmiðum sínum um:

- Árangur og skilvirkni í starfseminni (rekstrartengd markmið).
- Að fjárhagsupplýsingar séu áreiðanlegar (markmið um réttar fjárhagsupplýsingar).
- Að fylgt sé lögum og reglum í hvívetna (markmið um að starfsemi sé í samræmi við lög og reglur).

Innri stjórnun og eftirlit birtist m.a. í verklagsreglum félagsins, starfsháttum, siðareglum og öðrum starfsmannareglum. Innra eftirlit er eðlilegur hluti af starfsemi félagsins og er samtvinnað rekstri þess.

Starfsemi regluvörslu - Stefna um reglufylgni

Regluvarsla er ráðgefangi fyrir stjórn og forstjóra þegar kemur að því að fylgja lögum, reglugerðum, stefnum og reglum félagsins sem varða stjórnskipan þess. Í því skyni gætir regluvarsla m.a. að því að verklagsreglur, verkferlar og starfshættir félagsins séu í samræmi við lög og reglur, t.d. með greiningu á lagalegum frávikum og eftirfylgni vegna lagalegra frávika. Regluvarsla starfar samkvæmt stefnu VÍS um reglufylgni. Reglufylgni er eitt af þremur markmiðum innri stjórnnunar og eftirlits og skapar virði fyrir félagið.

B.5 Innri endurskoðun

Innri endurskoðun er hluti af skipulagi samstæðu VÍS og Lífis og þáttur í eftirlitskerfi félagsins. Innri endurskoðun starfar í umboði stjórnar samkvæmt sérstöku erindisbréfi eða samningi og er óháð annarri starfsemi félagsins.

Erindisbréf innri endurskoðunar er byggt á stefnu félagsins um innri endurskoðun en þar er fjallað um:

- Hlutverk og markmið.
- Ábyrgð, skyldur og verkefni innri endurskoðunar.
- Heimildir.
- Faglega staðla.

Endurskoðunarnefndir VÍS og Lífis eru undirnefndir stjórna félaganna. Verkefni endurskoðunarnefnda eru skilgreind í lögum og í starfsreglum endurskoðunarnefnda. Innri endurskoðun starfar náið með endurskoðunarnefnd að þeim þáttum sem heyra undir nefndina.

Innri endurskoðun félagsins ber að veita óháð og hlutlægt mat á starfsemi þess og ráðgjöf sem miðar að því að auka virði þess og bæta rekstur. Starfsemin miðast við að efla virkni áhættustýringar, innra eftirlits og stjórnarháttanna og vera í samræmi við skilgreiningu á innri endurskoðun samkvæmt alþjóðlegum stöðlum um innri endurskoðun (IPPF International Professional Practices Framework).

B.6 Tryggingastærðfræðistofa

Tryggingastærðfræðistofa annast þau störf sem falla undir starfssvið tryggingastærðfræðings samkvæmt Solvency II tilskipuninni auk þess að sinna öðrum hefðbundnum verkefnum tryggingastærðfræðinga.

B.7 Útvistun

Markmið með útvistun er að auka sveigjanleika í rekstri félagsins, gera kostnað sýnilegan og breytilegan í takt við umsvif þess, auka þjónustugæði og tengja kostnað við ýmsar stoðþjónustur við markmið og árangur af veitingu þjónustunnar.

Félaginu er heimilt að útvista verkefnum sínum en ekki þáttum sem teljast til kjarnastarfsemi né stjórnunarlegri ábyrgð nema að um séu að ræða 100% eignartengsl og að slík útvistun stríði ekki gegn góðum viðskiptaháttum og sé í samræmi við lög og reglur. Til kjarnastarfsemi félagsins telst vörubrúun og verðlagning á váttryggingarvörum, tjónavinnsla og stjórnkerfi þess.

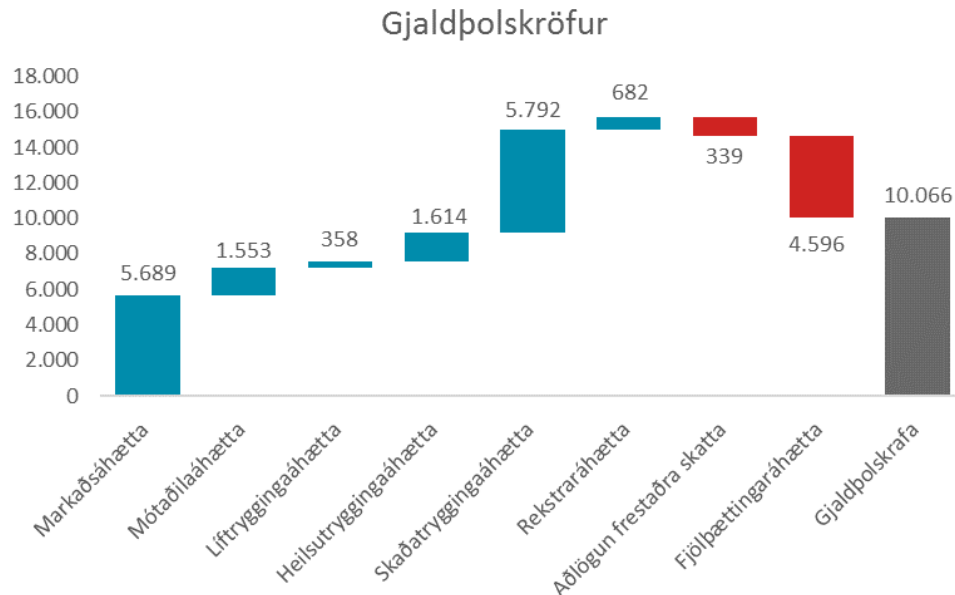
B.8 Aðrar upplýsingar

Engar aðrar upplýsingar.

C. Áhættusnið

Áhættusnið félagsins er stjórnað miðað við áhættuvilja félagsins í formi gjaldþolshlutfalls, þ.e. hlutfall milli gjaldþols og gjaldþolskrafna. Gjaldþolskröfur eru áhættumiðuð og reiknuð með staðalreglu samkvæmt lögnum.

Áhættuvilja félagsins er gjaldþolshlutfall á bilinu 1,35 – 1,70.

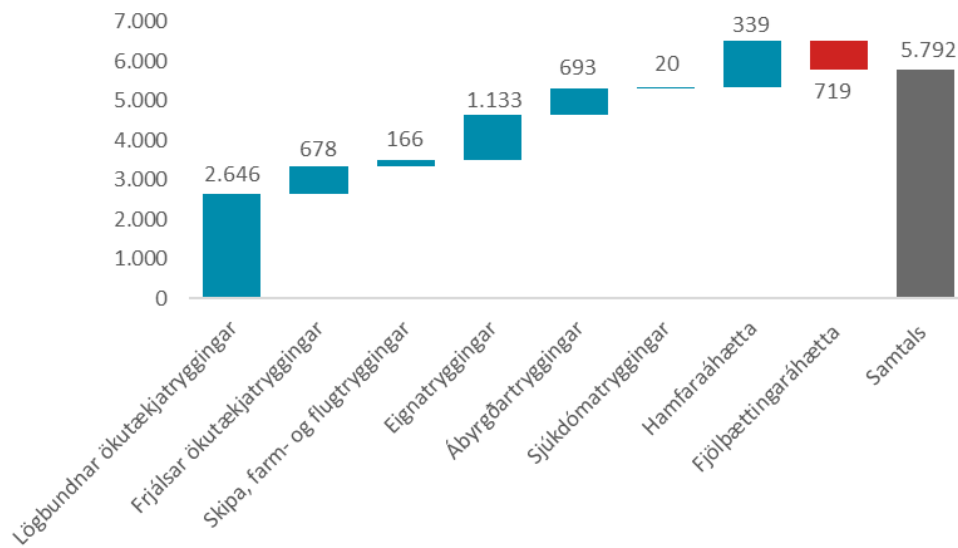

Taflan er í milj. Kr.

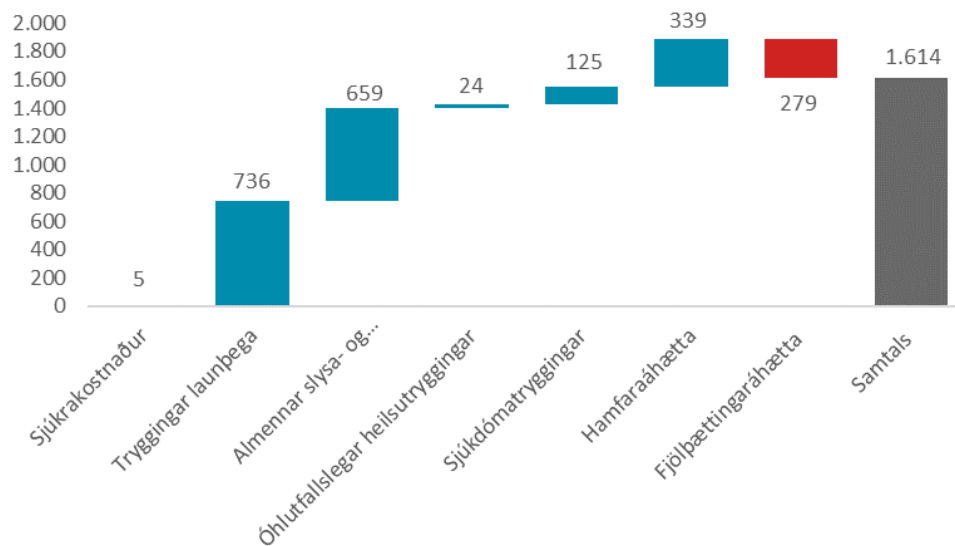
C.1 Vátryggingaáhætta

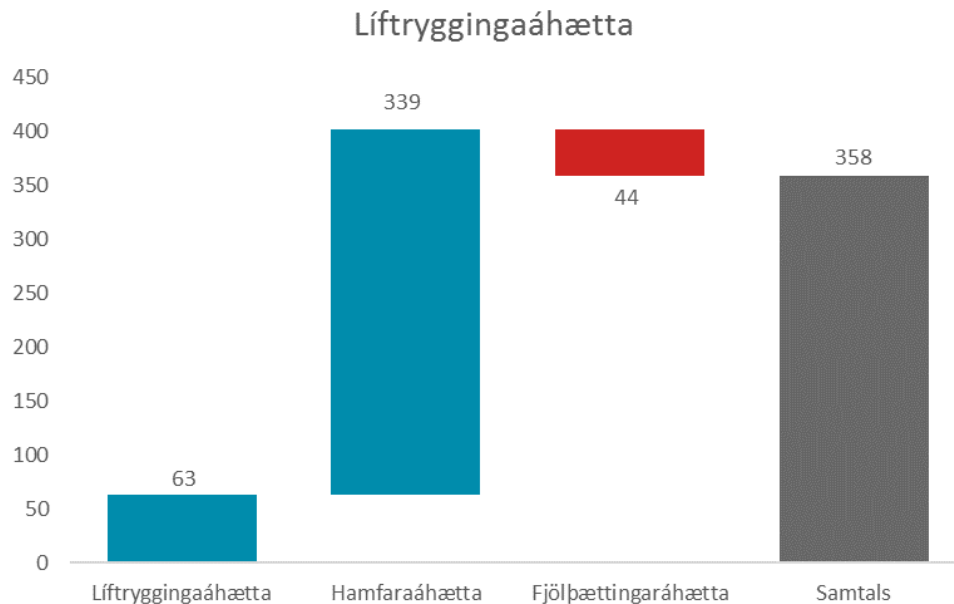
Vátryggingaáhætta er skilgreind sem ein af þremur lykiláhættum í félaginu. Hún er hættan á tapi eða ófyrirséðum hækkunum á vátryggingaskuldbindingum vegna ófullnægjandi verðlagningar eða mats á vátryggingaskuld. Vátryggingaáhætta er reiknuð með staðlaða líkaninu og skiptist þar í þrennt; skaðatryggingar, heilsutryggingar og líftryggingar. Töflurnar hér að neðan eru í milj. kr.

Skaðatryggingaáhætta

Heilsutryggingaáhætta

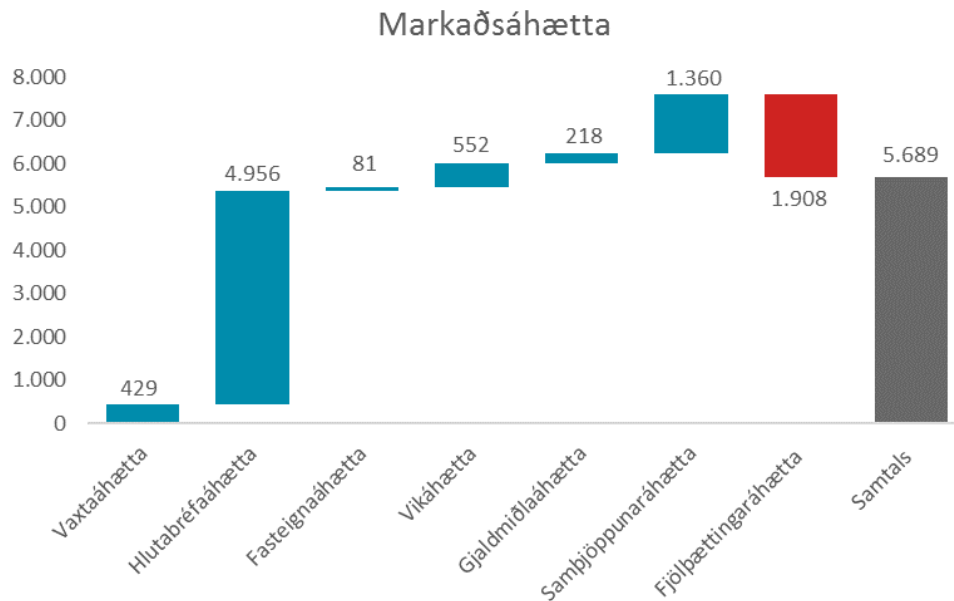
Félagið kaupir endurtryggingar til að lágmarka áhættu sína í stjórum tjónum og tjónsatburðum. Félagið hefur sett sér stefnu um endurtryggingar þar sem m.a. kemur fram krafa á öryggismat endurtryggjenda auk þess sem sett eru mörk um fjölda endurtryggjenda á hverjum samningi og hámark áhættu hjá einum endurtryggjanda.

C.2 Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hættan á tapi eða ófyrirséðri breytingu á fjárhagsstöðu, sem stafar af sveiflum á markaðsvirði eigna, skuldbindinga og fjármálagerninga.

Stefnumótun um stýringu á markaðsáhættu fer fyrst og fremst fram við endurskoðun á stefnu um fjárfestingar og samsetningu eignaflokka í eignasafni. Við gerð þeirrar stefnu er tekið mið af áhættuvilja samstæðunnar, væntingum um ávöxtun eigna og sögulegri greiningu á ávöxtun. Horft er til núverandi eignasafns og þess umhverfis og þeirra takmarkana sem taka þarf mið af. Með markvissri stýringu á eignasafni er hægt að jafna sveiflur og lágmarka áhættu tengda breytingu á markaðsvirði eigna félagsins.

- Helstu þættir markaðsáhættu sem sérstaklega eru skoðaðir:
- Vaxtaáhætta.
- Hlutabréfaáhætta.
- Skuldabréfaáhætta.
- Verðbólguáhætta.
- Gjaldmiðlaáhætta.

Fylgst er með þessum áhættupáttum reglulega og að minnsta kosti ársfjórðungslega er hún reiknuð með aðferðum staðalreglu laga nr. 100/2016. Veigamesti þáttur markaðsáhættu liggur í hlutabréfaeign félagsins og sýnir taflan hér að neðan hve mikið félagið er útsett fyrir hlutabréfaáhættu. Þó má geta þess að í uppgjöri félagsins fyrir árið 2017 var í fyrsta sinn notast við hlutdeildaraðferð við uppgjör móðurfélagsins og því dregur saman með þeirri hlutabréfaeign sem fellur undir hlutabréfaáhættu í staðalreglunni. Eignarhluturinn í Lífis fer þannig úr rúmlega 3,3 milljörðum króna niður í rúmlega 1,2 milljarða króna.

2017	VÍS móðurfélag	Lífis dótturfélag	Samstæðan
Eignir sem falla undir hlutabréf í staðalreglu	12.527.238.330	425.491.236	11.673.272.510
2016	VÍS móðurfélag	Lífis dótturfélag	Samstæðan
Eignir sem falla undir hlutabréf í staðalreglu	16.451.399.590	575.949.506	13.893.920.120

Til að lágmarka áhættu af hlutabréfaeign eru sett mörk í stefnu um fjárfestingar:

Hámark á vægi hlutabréfa í eignasafni félagsins.

Hámarkseignarhlut í skráðum og óskráðum innlendum hlutabréfum.

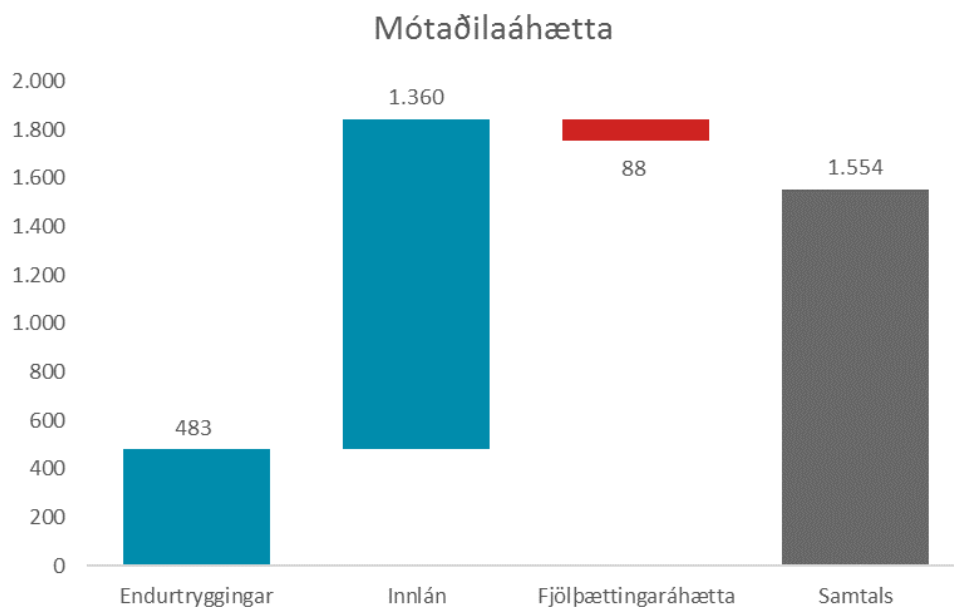
Hámark í hverri atvinnugrein.

Auk þess eru sett viðmið um kaup í hlutabréfa- og skuldabréfasjóðum til að tryggja áhættudreifingu.

Félagið keypti í maí 2017 framvirkan samning til að draga úr gjaldmiðlaáhættu félagsins. Hluti af váttryggingastarfsemi félagsins er í erlendri mynt, þar helstar GBP, USD og EUR. Samningur þessi er í GBP og því gerður til að draga úr þeirri áhættu sem því fylgir að vera með eignir og skuldir í þeim gjaldmiðli. Samningurinn var gerður til rúmlega 9 mánaða með lokadagsetningu 26.2.2018 og meðallíftíma fjórðung úr ári.

C.3 Mótaðilaáhætta

Rekstur félagsins byggir á tveimur stöðum, váttrygginga- og fjárfestingastarfsemi og er áhættu gagnvart mótaðila að finna í hvorri starfsemi fyrir sig.

Taflan er í milj. Kr.

Helstu þættir mótaðilaáhættu eru:

Hættan á tapi eða ófyrirséðri breytingu á fjárhagsstöðu, sem stafar af lækkun á lánshæfismati (e. rating) mótaðila.

Hættan á lækkun á styrkleikamati útgefenda skuldabréfa (e. spread risk).

Hættan á að mótaðili geti ekki staðið við þær skuldbindingar sem samningar segja til um.

Helstu upptök mótaðilaáhættu eru:

- Frumtryggingar.
- Endurtryggingar.
- Lánveitingar.
- Skuldabréfakaup.
- Innlán í bönkum.

Fylgst er reglulega með mótaðilaáhættu samstæðunnar.

C.4 Lausafjánhætta

Lausafjánhætta er hættan á að samstæðan hafi ekki yfir nægum lausum fjármunum að ráða eða geti selt eignir í tæka tíð til að mæta skuldbindingum þegar við á.

Reglulega er fylgst með stöðu lausafjár, þróun sem orðið hefur og hvaða áhrif staða markaða og framtíðarhorfur hafa. Sérstök áhersla er lögð á að til sé laust fé til að mæta þeim hluta tjónaskuldar sem

væntanlegur er til greiðslu hverju sinni sem og öðrum skuldum. Laust fé samstæðunnar dugar mjög vel til þess að standa straum af væntu fjárútsreymi. Samstæðan hefur með stefnu sinni um lausafé sett sér stefnu um lágmarks handbært fé á hverjum tíma auk þess sem stór hluti heildareignar hennar er innleysanlegur tafarlaust.

C.5 Rekstraráhætta

Rekstraráhætta er öll áhætta sem er bundin við almennan rekstur félagsins og er skilgreind sem hætta á beinu og óbeinu tapi í tengslum við innri starfsemi fyrirtækisins s.s. starfsfólk, skipulag, samnings-gerð og skjölun, verkferla, tækni, ytri þætti eins og lagalegrar áhættu og viðskiptasambanda.

Helstu þættir rekstraráhættu eru:

- Skipulag.
- Ferlar og skjölun.
- Upplýsingatækni.
- Starfsfólk.
- Ytri atburðir.

Umgjörðinni er lýst nánar í undirstefnum, s.s. stefnu um upplýsingaöryggi, stefnu um orðsporsáhættu, stefnu um útvistun og stefnu um stefnumótunaráhættu.

Undir rekstraráhættu fellur einnig stjórnunaráhætta og ytri áhætta, þar með talin reglufylgniáhætta og samstæðuáhætta.

Stefna félagsins er að draga úr rekstraráhættu að teknu tilliti til kostnaðar við fyrirbyggjandi aðgerðir.

C.6 Aðrar veigamiklar áhættur

Við mat á heildarfjárhagsþörf félagsins til skemmri og lengri tíma eru aðrar áhættur metnar eins og t.d. viðskipta- og stefnumótunaráhætta.

C.7 Aðrar upplýsingar

Engar aðrar upplýsingar.

D. Verðmat vegna gjaldþols

D.1 Eignir

Eignir eru skráðar meðal rekstrarfjármuna þegar líklegt er að hagrænn ávinningur tengdur eigninni muni nýtast samstæðunni og hægt er að meta kostnað vegna eignarinnar með áreiðanlegum hætti. Rekstrarfjármunir eru færðir á upphaflegu kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun. Kostnaðarverð rekstrarfjármuna samanstendur af kaupverði og öllum beinum kostnaði við að koma eigninni í tekjuhæft ástand. Rekstrarfjármunir eru færðir samkvæmt kostnaðarverðsaðferð að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun. Afskriftir eru færðar á kerfisbundinn hátt á áætluðum nýtingartíma eignarinnar að teknu tilliti til vænts hrakvirðis. Afskriftaraðferð, áætlaður nýtingartími og hrakvirði er endurmetið að minnsta kosti árlega.

Hugbúnaður er eignfærður á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum og virðisrýrnun. Kostnaðarverð hugbúnaðar samanstendur af kaupverði hans og öllum beinum kostnaði við að koma honum í notkun. Hugbúnaður er afskrifaður línulega á 3 til 10 árum frá því hann er tekinn í notkun.

Fjáreignir samstæðunnar skiptast í fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning, fjáreignir haldið til gjalddaga og lán og kröfur. Fjáreignir eru færðar á gangvirði við upphaflega skráningu í bókhald að teknu tilliti til viðskiptakostnaðar þegar um er að ræða fjármálagerninga, sem ekki eru færðir á gangvirði eftir upphaflega skráningu. Eftir upphaflega skráningu eru fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning færðar á gangvirði en fjáreignir haldið til gjalddaga og lán og kröfur eru færð á afskrifuðu kostnaðarverði í samræmi við aðferð virkra vaxta.

Viðskiptakröfur, lán og aðrar kröfur sem hafa fastar greiðslur og eru ekki skráðar á virkum markaði eru flokkuð sem lán og kröfur. Lán og kröfur eru færðar á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta að frádreginni virðisrýrnun. Vaxtatekjur af lánum og kröfum eru færðar miðað við virka vexti.

D.2 Vátryggingaskuld

Mat á vátryggingaskuld

Í lögum um vátryggingastarfsemi nr. 100/2016 er kveðið á um útreikning á vátryggingaskuld, einkum í gr. 75 og 76.

Þar er kveðið á um að vátryggingaskuld skuli metin með varfærni og með áreiðanleika og hlutlægni að leiðarljósi.

Vátryggingaskuld skal vera samtala besta mats á skuldbindingum og áhættuálags. Besta mat skuldbindinga er meðaltal framtíðar fjárstreymis vegið með líkindum að teknu tilliti til áhrifa tímasetninga greiðslna með viðeigandi áhættulausum vaxtaferli.

Áhættuálag er sú fjárhæð sem ásamt besta mati er ætlað að tryggja að vátryggingaskuld samsvari þeirri fjárhæð sem gera má ráð fyrir að önnur vátryggingafélög áskilji sér til þess að taka að sér og standa við þær skuldbindingar sem vátryggingaskuld félagsins er ætlað að mæta.

Útreikningur á tjónaskuld byggir á hreinum tölfræðilegum útreikningum án sérstaks tillits til þess að matið skuli vera varfærnislegt. Iðgjaldaskuldin er reiknuð með hlutfallslegri skiptingu iðgjalda eftir gjalddögum auk lítils háttar álags vegna endurgreiðslu og niðurfellinga. Ekki er gert ráð fyrir óvissu í iðgjaldaskuld.

Lög um vátryggingastarfsemi nr. 100/2016 er innleiðing á tilskipun Evrópusambandsins 2009/138/EC, nefnd Solvency II. Tilskipuninni fylgir reglugerð (EU) 2015/35 sem einnig skal innleiða á Íslandi. Í Annex I í reglugerðinni er tilgreind greinaflokkaskipting samkvæmt Solvency II. Taflan hér að neðan um besta mat vátryggingaskuldar er gerð í samræmi við þá greinaflokkaskiptingu sem þar er tilgreind.

Besta mat vátryggingaskuldar

Greinaflokkar samkvæmt reglugerð Solvency II tilskipunarinnar.

31.12.2017	lögjalda- skuld	Tjóna- Tjónaskuld	Áhættu- álag	Vátrygginga- skuld	Hluti endur- tryggjenda	Pús. kr. Eigin vatr.skuld
Frumtryggingar skaðatrygginga						
Sjúkrakostnaðartryggingar	3.676	5.079	257	9.013	0	9.013
Almennar slysa- og sjúkratr.	364.957	1.522.652	85.358	1.972.967	5.579	1.978.546
Slysatryggingar launþega	87.314	1.637.753	69.160	1.794.227	0	1.794.227
Lögboðnar ökutækjatrýggingar	3.043.348	7.389.835	320.571	10.967.579	46.981	11.014.560
Aðrar ökutækjatrýggingar	1.193.761	438.510	85.719	1.717.991	0	1.717.991
Sjó- flug- og farmtryggingar	26.390	121.349	23.138	170.876	14	170.890
Eignatryggingar	1.349.968	1.265.979	150.321	2.766.268	151.087	2.917.355
Almennar ábyrgðartryggingar	299.478	2.172.423	115.019	2.586.919	78.369	2.665.288
Greiðslu- og efndatryggingar	6.337	33.522	3.996	43.856	666	44.522
Hlutfallslegar endurtryggingar						
Almennar slysa- og sjúkratr.	7.803	18.203	1.169	27.175	0	27.175
Sjó- flug- og farmtryggingar	63.901	266.085	51.532	381.518	0	381.518
Eignatryggingar	177.815	534.824	40.716	753.335	0	753.335
Almennar ábyrgðartryggingar	23.091	50.296	3.370	76.757	0	76.757
Óhlutfallslegar endurtryggingar						
Heilsutryggingar	83	58.208	4.266	62.557	1	62.558
Almennar ábyrgðartryggingar	0	247	13	260	0	260
Sjó- flug- og farmtryggingar	0	249.805	18.553	268.358	0	268.358
Frumtryggingar líf- og heilsutrygginga						
Heilsutryggingar	257.824	143.638	15.364	416.826	66.353	483.179
Líftryggingar	233.383	121.684	34.091	389.157	56.026	445.183
VÍS samstæða samtals	7.139.129	16.243.919	1.022.611	24.405.660	405.075	24.810.735

31.12.2016	Iðgjalda- skuld	Tjóna- Tjónaskuld	Áhættu- álag	Vátrygginga- skuld	Hluti endur- tryggjenda	Þús. kr. Eigin vátr.skuld
Frumtryggingar skaðatrygginga						
Sjúkrakostnaðartryggingar	2.060	3.115	254	5.429	0	5.429
Almennar slysa- og sjúkratr.	342.720	1.411.956	104.153	1.858.829	8.792	1.850.037
Slysatryggingar launþega	75.304	1.633.628	82.548	1.791.480	0	1.791.480
Lögboðnar ökutækjatrýggingar	2.569.420	7.389.835	380.515	10.339.770	46.980	10.292.790
Aðrar ökutækjatrýggingar	1.016.076	398.191	94.091	1.508.358	1	1.508.357
Sjó- flug- og farmtryggingar	49.008	106.695	31.154	186.857	1	186.856
Eignatryggingar	1.307.923	1.214.173	175.837	2.697.933	157.211	2.540.722
Almennar ábyrgðartryggingar	261.334	3.405.326	153.197	3.819.857	1.347.903	2.471.954
Greiðslu- og efndatryggingar	10.354	199.705	7.978	218.037	182.425	35.612
Hlutfallslegar endurtryggingar						
Almennar slysa- og sjúkratr.	6.203	12.958	1.140	20.301	0	20.301
Sjó- flug- og farmtryggingar	68.335	213.561	54.609	336.505	0	336.505
Eignatryggingar	171.923	381.561	37.654	591.138	0	591.138
Almennar ábyrgðartryggingar	10.211	27.730	1.588	39.529	0	39.529
Óhlutfallslegar endurtryggingar						
Heilsutryggingar	63	47.000	3.779	50.842	1	50.841
Almennar ábyrgðartryggingar	0	271	0	271	0	271
Sjó- flug- og farmtryggingar	34.140	592.157	47.611	673.908	0	673.908
Frumtryggingar líf- og heilsutrygginga						
Heilsutryggingar	218.774	203.170	12.370	434.314	83.238	351.076
Líftryggingar	211.027	121.241	30.445	362.713	46.472	316.241
VÍS samstæða samtals	6.354.875	17.362.273	1.218.923	24.936.071	1.873.024	23.063.047

Útreikningur á besta mati vátryggingaskuldar.

Við útreikning á besta mati tjónaskuldar eru notaðar hefðbundnar tölfræðilegar aðferðir, Chain Ladder, Munich Chain Ladder og Bootstrap. Í sérstökum tilvikum þar sem tjón falla ekki að tölfræðilegri vinnslu eru þau metin sérstaklega. Þetta getur átt við um mjög stór tjón eða ef vátryggingagrein er lítil og ekki hefur myndast nein marktæk tjónareynsla.

Eftir ákvörðun á besta mati er lagt mat á þann kostnað sem hlýst af því að gera upp vátryggingaskuld-bindingar félagsins og hann lagður við besta mat skuldarinnar án afvöxtunar.

Við ákvörðun á verðbólgu á uppgjörstíma þeirra vátryggingaskuldbindinga sem vátryggingaskuldin endurspeglar, er tekið mið af verðbólguþá Seðlabanka Íslands að teknu tilliti til nafnvaxtaferils sem EIOPA gefur út mánaðarlega. Er þó miðað við að raunávöxtun geti ekki vaxið upp fyrir ákveðin mörk til lengri tíma litið.

Gert er ráð fyrir að iðgjaldaskuld félagsins sé með hálfis árs líftíma.

Við útreikning á besta mati er tölfræðilegt staðalfrávik reiknað fyrir hvern greinaflokk fyrir sig. Þetta staðalfrávik gefur vísbendingu um þá óvissu sem ríkir í mati félagsins á vátryggingaskuld þess.

Áhættuálag

Solvency II löggjöfin leggur til nokkrar aðferðir við útreikning á áhættuálagi. Sú aðferð sem félagið notar gengur út á að meta heildar gjaldþolskröfu félagsins fyrir sérhverrt ár til framtíðar, þar sem gert er ráð fyrir að framtíðar gjaldþolskrafan sé í sama hlutfalli og besta mat vátryggingaskuldar fyrir viðkomandi ár. Félagið telur sig uppfylla þær forsendur sem settar eru fram til þess að geta notað þessa aðferð. Breytingar kalla á endurskoðun á því hvort nota megir aðferðina. Eftir útreikning á heildaráhættuálagi

félagsins er álaginu dreift niður á greinaflokkan. Það er gert í hlutfalli við framlag hvers greinaflokks til gjaldþolskröfu félagsins.

Vátryggingaskuld í hlut endurtryggjenda

Hlutur endurtryggjenda í vátryggingaskuld í reikningsskilum er hlutdeild endurtryggjenda í vátryggingaskuldbindingum félagsins samkvæmt endurtryggingasamningum. Í Solvency II löggjöfinni er tekið tillit til gjaldþotalíkinda endurtryggjenda og mat á hlut þeirra lækkað sem því nemur. Hlutur endurtryggjenda í vátryggingaskuld félagsins er hlutfallslega mjög lítill auk þess sem flestir samningar eru óhlutfallslegir og því ekki næg gögn fyrir hendi til að leggja tölfræðilegt mat á hlut þeirra sérstaklega. Hvert tjón er metið fyrir sig og telst það mat vera besta mat félagsins á hlut endurtryggjenda í vátryggingaskuld.

Óvissa

Vátryggingaskuld í reikningsskilum félagsins er besta mat skv. Solvency II löggjöfinni. Það þýðir að það er jafn líklegt að endanlegt uppgjör á vátryggingaskuldbindingum félagsins verð herra en besta matið og að það verði lægra. Gjaldþoli félagsins er ætlað að mæta hugsanlegu vanmati.

Það er mat félagsins að til þess að vátryggingaskuld félagsins dygði fyrir skuldbindingum með 75% líkindum í hverjum greinaflokki, þyrfti hún að vera 11% hærri en hún er.

Við útreikning á vátryggingaskuld eru ekki nýttar neinar heimildir til frávika frá þeim reikniaðferðum sem lýst er hér að ofan sem heimilaðar eru undir vissum kringumstæðum og lýst er í greinum 77b, 77d, 308c og 308d í Solvency II tilskipuninni 2009/138/EC.

Ýmsar ákvarðanir stjórnenda gætu haft áhrif á útreikning besta mats vátryggingaskuldar. Ákvarðanir sem breyta verulega iðgjaldagrundvelli vátryggingagreina og þar með tjónahlutfalli í framtíðinni gætu haft áhrif á besta mat iðgjaldaskuldar. Engar slíkar ákvarðanir eru ráðgerðar.

Ákvarðanir sem breyta uppgjörsferli tjóna geta haft áhrif á besta mat tjónaskuldar. Uppgjörsferlið ræðst af vátryggingaskilmálum, löggjöf í landinu og verklagi í starfsemi tjónasviðs. Verklag við uppgjör tjóna er í föstum skorðum og ekki fyrirhugað að breyta því í þeim mæli að það raski besta mati tjónaskuldar.

D.3 Aðrar skuldbindingar

Skuldbinding er færð þegar félagið ber lagalega eða ætlaða skuldbindingu vegna liðinna atburða, líklegt er talið að til greiðslu komi og hægt er að meta fjárhæð hennar með áreiðanlegum hætti. Fjárhæð skuldbindingar er byggð á besta mögulega mati á skuldinni sem er fyrirbyggjandi á reikningsskiladegi. Ef skuldbindingin er metin út frá áætluðu framtíðarsjóðstreymi er hún færð miðað við núvirt áætlað sjóðstreymi. Þegar virði skuldbindingarinnar er endurheimtanlegt frá þriðja aðila er fjárhæð hennar færð til eignar. Ábyrgðarskuldbindingar vegna fjárskulda eru upphaflega færðar á gangvirði. Við síðara mat eru aðrar ábyrgðarskuldbindingar, en þær sem flokkaðar eru á gangvirði gegnum rekstrarreikning, færðar við því sem herra reynist:

- fjárhæð undirliggjandi skuldar sem metin er í samræmi við IAS 37 - Skuldbindingar, óvissar skuldir og óvissar eignir,
- fjárhæð upphaflegs samnings að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum í samræmi við reglur um skráningu tekna.

Fjárskuldir félagsins samanstanda af viðskiptaskuldum og öðrum skuldum. Fjárskuldir eru upphaflega færðar á gangvirði að frádregnum viðskiptakostnaði og eru felldar út úr ársreikningi ef skuldbindingar félagsins sem skilgreindar eru í samningi eru greiddar, falla úr gildi, er vísað frá eða þeim er aflétt.

D.4 Aðrar aðferðir vegna verðmats

Ekki eru notaðar neinar óhefðbundnar aðferðir við mat á skuldbindingum félagsins.

D.5 Aðrar upplýsingar

Viðskiptavild sem myndast við sameiningar er færð til eignar þann dag sem félagið nær yfiráðum í keyptu félagi. Viðskiptavild er mismunur á kaupverði dótturfélags og hlutdeild í hreinni eign þess eftir að eignir og skuldir hafa verið metnar til gangvirðis á yfirtökudegi. Viðskiptavild er ekki afskrifuð heldur metin árlega með tilliti til virðisrýrnunar eða oftast ef vísbendingar eru um virðisrýrnun. Við framkvæmd virðisrýrnunarprófs er viðskiptavildinni skipt niður á fjárskapandi einingar. Þær fjárskapandi einingar sem viðskiptavildinni hefur verið úthlutað á eru prófaðar með tilliti til virðisrýrnunar og ef bókfært verð er hærra en virði þeirra hefur virðisrýrnun átt sér stað. Hafi virðisrýrnun átt sér stað er viðskiptavild fyrst færð niður og síðan aðrar eignir sem tilheyra viðkomandi einingu. Óheimilt er að bakfæra áður færða virðisrýrnun viðskiptavildar á síðari tímabilum. Viðskiptavild er ekki færð til eignar í útreikningi á Solvency II.

Viðskiptasambönd sem urðu til við yfirtöku á rekstri, eru afskrifuð á áætluðum nýtingartíma, 10 árum. Viðskiptasambönd eru ekki færð til eignar í útreikningi á Solvency II.

Ekki er munur á því hvernig aðrar eignir eru metnar, annarsvegar samkvæmt Solvency II og hins vegar samkvæmt ársreikningi.

E. Eiginfjárstýring

Félagið stýrir gjaldþoli samkvæmt fjárfestingastefnu, arðgreiðslustefnu, áhættuvilja og ORSA félagsins. Gjaldþolshlutfall félagsins var innan áhættuviljans eða 1,42 í lok 2017 og 1,72 í lok 2016.

E.1 Gjaldþol

Gjaldþol félaganna, VÍS, Lífis og samstæðu þeirra, byggir á eigin fé að frádregnum óefnislegum eignum, væntanlegum arðgreiðslum og endurkaupum á eigin bréfum að viðbættu víkjandi skuldabréfi, þar sem það á við. Í töflunni hér að neðan hefur hlutafé ekki verið lækkað um sem nemur eigin bréfum heldur kemur sú lækkun fram í afstemmingarliðnum, auk þess sem væntar arðgreiðslur koma einnig þar fyrir. Tillaga stjórnar að arðgreiðslu var 1.322 milljónir króna sem samþykkt var á aðalfundi í mars 2018 og greidd út á sama tíma. Ákveðið var að ráðast í endurkaup á árinu 2017 þar sem hámark að nafnvirði væri 55.000.000 hlutir og að hámarki 600 m.kr. að markaðsvirði. Endurkaupaáætlunin var tilkynnt 15.september og fyrstu viðskipti voru þann 20.september. Á árinu 2017 keypti félagið 20.855.234 bréf að nafnvirði, kaupverð bréfanna var 241.510.000. Í lok árs stóðu endurkaupin í 16.623.538 hlutum.

Félagið keypti hluti í Kviku banka hf. í mars 2017, bætti við sig í apríl og tók svo þátt hlutafjárútboði hjá bankanum í lok september 2017. Í lok árs var hlutur VÍS í Kviku banka hf. metinn á rúmlega 2,6 milljarða króna. Samkvæmt lögum nr. 100/2016 skal draga að fullu frá gjaldþoli alla hlutdeild félagsins í fjármála- eða lánafyrirtæki ef hlutur þess er yfir 10% af gjaldþolsþætti 1 (e. Tier 1). Um leið reiknast engin fjárbinding á þennan eignahlut. Kemur þessi frádráttur skýrt fram í töflunni hér að neðan. Helsti munur á milli ára í yfirliti yfir gjaldþol og gjaldþolsliði liggur því í þessum eignahlut.

31.12.2017

VÍS móðurfélag	Gjaldþol	Gjaldþolsþáttur 1	Gjaldþolsþáttur 2	Gjaldþolsþáttur 3
Hlutfé	2.223.498	2.223.498		
Afstemmingarliðir	11.920.360	11.920.360		
Víkjandi skuldabréf	2.623.981		2.623.981	
Nettó skattainneign	136.328			136.328
Frádráttur vegna eignahlutar í fjármálafyrirtæki	-2.642.231	-2.642.231		
Heildar gjaldþol til að mæta SCR	14.261.936	11.501.627	2.623.981	136.328
Heildar gjaldþol til að mæta MCR	12.276.718	11.501.627	775.091	
SCR	10.027.823			
MCR	3.875.455			
Lífís	Gjaldþol	Gjaldþolsþáttur 1	Gjaldþolsþáttur 2	Gjaldþolsþáttur 3
Hlutfé	100.000	100.000		
Afstemmingarliðir	881.897	881.897		
Nettó skattainneign	60			60
Heildar gjaldþol til að mæta SCR	981.958	981.897		60
Heildar gjaldþol til að mæta MCR	981.897	981.897		
SCR	515.871			
MCR	453.583			
VÍS samstæða	Gjaldþol	Gjaldþolsþáttur 1	Gjaldþolsþáttur 2	Gjaldþolsþáttur 3
Hlutfé	2.223.498	2.223.498		
Afstemmingarliðir	11.941.052	11.941.052		
Víkjandi skuldabréf	2.623.981		2.623.981	
Nettó skattainneign	123.722			123.722
Frádráttur vegna eignahlutar í fjármálafyrirtæki	-2.642.231	-2.642.231		
Heildar gjaldþol til að mæta SCR	14.270.021	11.522.318	2.623.981	123.722
Heildar gjaldþol til að mæta MCR	12.347.418	11.522.318	825.100	
SCR	10.066.967			
MCR	4.125.499			

31.12.2016

VÍS móðurfélag	Gjaldþol	Gjaldþolsþáttur 1	Gjaldþolsþáttur 2	Gjaldþolsþáttur 3
Hlutfé	2.296.438	2.296.438		
Afstemmingarliðir	13.528.053	13.528.053		
Víkjandi skuldabréf	2.573.693		2.573.693	
Nettó skattainneign	674.863			674.863
Heildar gjaldþol til að mæta SCR	19.073.047	15.824.491	2.573.693	674.863
Heildar gjaldþol til að mæta MCR	16.540.990	15.824.489	716.501	
SCR	10.102.003			
MCR	3.582.504			
Lífis	Gjaldþol	Gjaldþolsþáttur 1	Gjaldþolsþáttur 2	Gjaldþolsþáttur 3
Hlutfé	100.000	100.000		
Afstemmingarliðir	945.692	945.692		
Nettó skattainneign				
Heildar gjaldþol til að mæta SCR	1.045.692	1.045.692		
Heildar gjaldþol til að mæta MCR	1.045.692	1.045.692		
SCR	512.999			
MCR	458.689			
VÍS samstæða	Gjaldþol	Gjaldþolsþáttur 1	Gjaldþolsþáttur 2	Gjaldþolsþáttur 3
Hlutfé	2.296.438	2.296.438		
Afstemmingarliðir	11.622.798	11.622.798		
Víkjandi skuldabréf	2.573.693		2.573.693	
Nettó skattainneign	618.535			618.535
Heildar gjaldþol til að mæta SCR	17.111.464	13.919.236	2.573.693	618.535
Heildar gjaldþol til að mæta MCR	14.686.710	13.919.235	767.475	
SCR	9.950.562			
MCR	3.837.377			

Sá munur sem birtist á eigin fé í efnahagsreikningi félaganna og eigin fé í töflunum hér að ofan eru þær óefnislegu eignir sem finna má í efnahagsreikningi, en þeir má ekki telja með til gjaldþols eru því dregnar frá í afstemmingarlið.

E.2 Gjaldþolskrafa og krafa um lágmarksfjármagn

Gjaldþolskrafa (e.Solvency Capital Requirements) er krafa um ákveðið fjármagn vegna þeirrar áhættu sem í félaginu er. Litið er til þeirrar áhættu sem mælanleg er. Lágmarksfjármagn (e.Minimum Capital Requirements) er það lágmarksfjármagn sem vera þarf í félaginu til að þá fái heimild til að taka að sér váttryggingaáhættu. Hvort tveggja er reiknað út frá reglum Solvency II reglugerðarinnar og kallast staðal-regla laga nr. 100/2016. Taflan hér að neðan sýnir niðurbrot gjaldþolskröfu í árslok 2016 og 2017.

(í þús. Kr.)	2017	2016
Lágmarksfjármagn, MCR	4.125.499	3.837.377
Grunngjaldpolskrafa	10.411.612	10.769.290
Rekstraráhætta	682.171	692.274
Leiðrétting vegna skattafrestunar	-1.026.816	-1.511.002
Gjaldpolskrafa, SCR	10.066.967	9.950.563
Markaðsáhætta	5.689.957	6.579.468
Heilsutryggingaáhætta	1.614.145	1.491.433
Mótaðilaáhætta	1.553.796	1.709.330
Líftryggingaáhætta	358.150	357.427
Skaðatryggingaáhætta	5.792.005	5.253.510
Fjölpættingaráhrif	-4.596.442	-4.621.889
Grunngjaldpolskrafa, BSCR	10.411.612	10.769.290

Engar verulegar breytingar urðu á SCR og MCR félaganna á milli ára, nema vegna frádráttar hlutdeildarféлага, sjá nánar í D.1. Markaðsáhætta félagsins hækkaði töluvert fram að uppgjöri þriðja ársfjórðung. Ástæður voru stórir eignahlutir í skráðum félögum og hlutdeild í skulda- og hlutabréfasjóðum á fáa útgefendur. Fjórði ársfjórðungur fór í að létta af mörgum stöðum sem m.a. lækkaði samþjöppunaráhættu félagsins umtalsvert, auk hlutabréfaáhættu.

E.3 Aðferð við útreikning á líftíma hlutabréfaáhættu í gjaldpolskröfuútreikningi

Ekki er um slíkt að ræða hjá félaginu.

E.4 Mismunur á staðalreglunni og eigin innra líkani

Félagið er ekki með eigin líkön og notast eingöngu við staðalreglu laga nr. 100/2016.

E.5 Frávik frá kröfu um lágmarksfjármagn og frávik frá gjaldpolskröfu

Ekki var um nein frávik frá kröfu um lágmarksfjármagn (MCR) né gjaldpolskröfu (SCR) á árinu 2017.

E.6 Aðrar upplýsingar

Engar aðrar upplýsingar.